

LES JURISDICCIONS DELS VESCOMTATS DE CABRERA I DE BAS, L'ANY 1527

Josep M. Pons i Guri

Els darrers dies del mes de maig i els primers de juny de l'any 1527, Federique Enríquez, almirall major de Castella,¹ va dur a terme les diligències de presa de possessió de les jurisdiccions dels vescomtats de Cabrera i de Bas. Els notaris Marc Coll i el seu fill, Jaume-Joan Coll,² anaven llevant acte públic d'aquest fet simultàniament.

Aquest instrument fa una relació de les successives diligències possessòries del mer imperi en cada una de les baronies dels vescomtats de Cabrera i de Bas, de tal manera que, malgrat la relativa uniformitat de les fórmules, reflecteix les característiques de cada demarcació —on distingeix les localitats emmurallades de les que no ho són—, i l'existència de regimes d'administració local permanent per part de còsols o jurats en determinades poblacions que gaudien de privilegi, mentre que en altres es manté el sistema inorgànic assembleari de les universitats;³

1. Ens ha pervingut un exemplar posat en forma pública per Jaume Joan Coll, notari del terme del castell de Montpalau, clos el 29 de juliol de 1529, format per deu peces de pergami que, cosides, formen un rotlle de 0,773 × 6,633 m, avui en poder del senyor Lluís Adan i Ferrer (c. Sant Agustí, 33, Mataró), besnét del notari Nicolau Adan i Rizzo, que havia tingut al seu càrrec l'escrivania de Calella, successora de la de Montpalau. Agraïm al senyor Adan les facilitats que ens ha donat per a transcriure aquest document tan important.

2. L'1 de desembre de 1461, a Hostalric, el donzell Guillem de Vilanova, procurador general del vescomte Bernat Joan de Cabrera, establí en quasiemfiteusi la notaria i l'escrivania del terme del castell de Montpalau al cirurgià Jaume Coll de Pineda, davant del notari de Palafolls, Antoni Pasqual Clapers. El dia 17 del mateix mes i any, Joan de Cabrera, fill de Bernat Joan, ratificà l'establiment davant del mateix notari (Arxiu Històric Fidel Fita [AHFD], fons en pergami, núm. 1100). Marc i Jaume-Joan Coll, fill i nét, respectivament, de Jaume Coll, foren els notaris que autoritzaren l'instrument objecte d'aquest estudi.

3. Sobre aquestes universitats, Tomàs MIERES, *Apparatus super constitutionum Curiarum Ge-*

consigna els castells on subsisteix alguna activitat i disposen de guarnició amb l'alcaid o capità corresponent —prescindint dels enderrocats o abandonats—, en aquella precisa data, així com algunes altres varietats que anirem observant en el curs del present treball. Bé que aleshores el patrimoni de la Casa de Cabrera no arribés a l'extraordinària extensió que havia tingut quan es va crear el Comtat d'Osona,⁴ seguia essent un dels més importants d'aquella Catalunya on el règim baronial persistia en un setanta per cent del territori. En aquell moment, les jurisdiccions dels vescomtats de Cabrera i de Bas s'estenien per les vegueries de Girona, Vic, Barcelona i la sotsvegueria de Besalú, o sia distribuïdes dins una actual nomenclatura comarcal —i discutible— de la Selva, el Maresme, el Vallès, Osona i la Garrotxa.

El contingut va descabdellant el punt de vista jurisdiccional pel qual el baró gaudia de la plena potestat del mar i del mixt imperi. Cal tenir en compte que si els vescomtes de Cabrera eren a l'ensens senyors directes de nombrosos masos i terres, aquesta matèria emfiteuticofeudal, aliena a l'aspecte jurisdiccional i pròpia de les capbreuacions corresponents de dret privat, no s'esmenta en el document.

Però abans d'entrar en matèria, hem cregut convenient recordar, encara que només sigui amb un senzill repàs esquemàtic, els coneguts i prou divulgats esdeveniments i factors que van comportar que s'introduís en aquells vescomtats la nova dinastia baronial dels almiralls majors de Castella.

El retorn a la situació anterior a l'aixecament contra el rei Joan II fou molt difícil, sobretot pel que feia a les jurisdiccions dels vescomtats de Cabrera i de Bas. Bernat Joan de Cabrera, vescomte de Cabrera i de Bas al Principat de Catalunya i comte de Mòdica al Regne de Sicília, havia pres part com a general dels exèrcits del Principat en la lluita contra el rei i a favor del príncep de Viana. A la mort d'aquest, es va desentendre de la subversió, ço que el va posar en situació conflictiva amb els dos partits. Traït pels seus vassalls d'Hostalric, Bernat Joan de Cabrera fou empresonat per la Generalitat i, alliberat al començament de l'any 1466, s'anà a refugiar al seu Comtat de Mòdica de l'illa de Sicília. La seva muller, Violant de Prades —més coneguda com Violant de Cabrera— restà a Catalunya i s'esforçà, sovint inútilment, per la conservació del patrimoni vescomtal, amb moltes dificultats i condicionada a les vicissituds del conflicte.

Bernat Joan morí poc després d'arribar a Sicília, i el 14 de maig de 1466 fou

neralium Cathaloniae, col·lació II, cap. 30 i col·lació VIII, cap. 5. Jaume CANCER, *Variarum resolutionum*, part I, cap. III i part II, cap. VI. Miquel DE CORTIADA, *Decisiones*, tom III, decis. 158, núm. 55-62.

4. Veg. el rescripte d'erecció del Comtat d'Osona donat per Pere III l'1 de març de 1356, transcrit per Francesc MONSALVATGE I FOSSAS, a *El Vizcondado de Bas*, Olot, 1893, ap. II.; Antoni PLADEVALL I FONT, *El comtat d'Osona a mig segle XVI*, Barcelona, 1972.

sepultat a l'església de Sant Giorgio de Ragusa. Deixà dos fills, l'hereu, Joan I de Cabrera, i Isabel, casada amb el seu cosí Joan Ramon Folch, comte de Cardona. Joan I de Cabrera es va declarar partidari del rei Joan II, i per això li fou confiscat el patrimoni de Catalunya per Reiner d'Anjou, aleshores rei dels catalans, qui l'incorporà a la Corona.

El 18 de febrer de 1471 morí a Barcelona Violant, vídua de Bernat-Joan de Cabrera i el seu cadàver fou conduït a Sicília i sepultat al costat de la tomba del seu marit. El setembre d'aquell mateix any, el rei Joan II va obtenir per via de la corrupció el que no havia pogut arrodonar per la força de les armes i pactà amb el bisbe de Girona, Joan Margarit, el germà d'aquest, Bernat, Joan Sarriera, Palol d'Arenys, Jaume Alemany, Jaume Taravau, Bernat Senesterra, Pere Joan Ferrer i el navarrès Beltran d'Armendaris, que fins aleshores havien seguit la causa de la Generalitat de Catalunya. Amb això, de cop i volta, passaren a mans del rei la ciutat de Girona, bona part de la Selva i l'Empordà i el vescomtat de Cabrera, a canvi de mercès i compensacions econòmiques, que foren el preu de la traïció, sovint en forma de crèdits que afectaven béns patrimonials i jurisdiccionalment confiscats als partidaris de la Generalitat.

Així l'immens patrimoni català de la Casa de Cabrera passà a diverses mans. Quant al Vescomtat de Bas, l'havia ocupat poc abans Francesc de Vertallat, qui se'n titulava capità general en nom del rei. A la marina del Vescomtat de Cabrera, el navarrès Beltran d'Armendaris es feu amo dels termes dels castells de Palafolls i de Montpalau. La vila i el terme del castell de Blanes foren ocupats primer pel Mestre de Muntesa i després per Joan Ramon Folch de Cardona, qui els retingué considerant-los afectats pel dot de la seva muller. La resta del Vescomtat havia estat cedida a Joan Sarriera.

Amb la capitulació de Barcelona l'any 1472, que s'entregà al rei Joan, s'accelerà l'acabament de la revolta. El Principat de Catalunya conservà les seves institucions i prerrogatives, i s'obtingué el perdó dels sotmesos. Però així com la ciutat de Barcelona recuperà el patrimoni que li havia estat confiscat, continuaren les confiscacions fetes als nobles i a altres persones compromesos en l'alçament.

En la Cort general de Perpinyà-Barcelona (1473-1479), es feu greuge que encara no s'havia restituit íntegrament els béns, els drets i les accions als qui els havien posseït abans de les torbacions, fos qui en fos al moment el seu posseïdor,⁵ cosa que aparentment no defugia de fer el rei Joan, bé que en la pràctica ho refusava. Calgué esperar el regnat següent i encara amb dificultats.

Entretant, l'any 1477 morí a Sicília el jove comte de Mòdica, Joan II de Cabrera, menor d'edat i sense deixar descendència. Els seus drets van passar a Anna,

5. Josep COROLEU i Josep PELLA I FORGAS, *Cortes Catalanas*, Barcelona, 1876, p. 307-309.

la més gran de les seves germanes, que aleshores tenia divuit anys. El seu immens patrimoni, puix que a més del Comtat sicilià de Mòdica comprenia els extensos vescomtats de Cabrera i de Bas, desvetllà la cobdícia d'altres magnats: Ferrante de Nàpols i el comte de Cardona i Prades la volien casar amb els seus fills, mentre que els infants Enric d'Aragó i Jaume de Navarra també s'hi volien casar. En canvi el rei d'Aragó volia casar-la amb el nen de nou anys Alfons, bastard del seu fill Ferran, ja rei de Castella, car temia l'augment de poder de cases prou poderoses o d'ingerències estrangeres i es valgué de tots els mitjans per barrar el pas als pretendents,⁶ i allargar la solteria d'Anna en l'espera que Alfons arribés a l'edat de contraure matrimoni.

El 18 de gener de 1479, morí a Barcelona el rei Joan II. El seu successor, Ferran II, va adoptar la mateixa actitud pel que feia al futur matrimoni d'Anna de Cabrera, però aquesta vegada hi havia un nou pretendent, Federique, proposat poc abans pel rei difunt, fill de l'almirall de Castella Alfonso Enríquez de Quiñones, germà de la difunta reina Joana i, per tant, nebot del rei Joan i cosí germà del nou rei. Entre el bastard Alfons d'Aragó i Federique Enríquez, Anna es decidí pel darrer, mentre que el joveníssim Alfons d'Aragó era postulat per arquebisbe de Saragossa. El mateix any 1479, s'atorgaren a Mòdica els capítols matrimonials d'Anna amb Federique, en els quals, al dictat del rei Ferran, el marit s'obligava a aportar com a escreix dotal l'import de les indemnitzacions que calgués fer per a recuperar el patrimoni incautat de Catalunya.⁷ Poc després, contragué matrimoni Isabel, germana menor d'Anna, amb Bernardino, fill segon de l'almirall de Castella, i així es reforçà el lligam de la família amb el rei d'Aragó.

El nou rei Ferran II, els anys 1480-1481 celebrà Cort general per als catalans a la ciutat de Barcelona.⁸ Fou una cort molt moguda, en què el rei tenia pressa pel donatiu i els braços feien qüestió tant de la famosa interlocutòria sobre els page-

6. J. ZURITA, *Anales de Aragón*, xx; Luis SUÁREZ FERNÁNDEZ, «La España de los Reyes Católicos», a *Historia de España*, Madrid: Espasa Calpe, 1989, p. 226.

7. «Declara y manda el rey nuestro señor que el dicho don Fadrique haya de dar dotario arras o crecimiento de dote tanta quantía en dineros contantes cuanta será menester para cobrar de manos e poder de Mossen Johan Carriera bayle general de Cathalunya, las fortalezas, villas, parroquias o lugares que le fueron empenyadas por el señor rey don Johan de memoria inmortal e son de la casa de Cabrera y essomesmo para cobrar de manos y poder de la viuda mujer que fue de Beltrán de Armendáriz y de sus fijos de villa y fortaleza de Palafolls e otras villas fortalezas parroquias e lugares que fueron empenyadas al dicho Beltrán de Armendáriz.» Transcrit per Andrea GUARNERI, *Capitoli nuziali di Anna de Cabrera contessa de Modica e Federico Enríquez*, Bolletino dell'Archivio Storico Siciliano, 1886. Veg. COMA I SOLEY, *Los vizcondes de Cabrera*, Barcelona, 1968, p. 183.

8. FERRAN SOLDEVILLA, *Història de Catalunya*, Barcelona, 1963, p. 791 i s.; Rafael CONDE, Ana HERNÁNDEZ, Sebastià RIERA i Manuel ROVIRA, «Fonts per a l'estudi de la història de les corts i els parlaments de Catalunya», a *Les Corts de Catalunya*, Barcelona, 1991, p. 45.

sos de remença⁹ com de la restitució dels béns confiscats durant les torbacions del regnat passat. La interlocutòria restà sense efecte amb la promulgació d'una constitució,¹⁰ però el retorn dels béns es decidí per via de greuge per mitjà d'una sentència del rei de 5 de novembre de 1481,¹¹ en què, quant als béns de la Casa de Cabrera, hi establia un conjunt de restriccions¹² que obeïen a la necessitat d'indemnitzar els beneficiaris i els creditors d'aquests que havien estat afectes a la Corona.

La restitució de béns i jurisdiccions catalanes de la Casa de Cabrera era difícil d'executar i s'anà allargant durant sis anys més. Fins a ben tombat el segon semestre de 1482, Joan Ramon de Montcada i la seva muller, Isabel de Cabrera, encara posseïen la vila de Blanes, i se'n titulaven «senyors per certs e legítims títols»,¹³ bé

9. Sentència d'Alfons IV, Nàpols, 6 d'octubre de 1455.

10. Constitució 15a, *Com per lo rei Alfonso*.

11. Inserida en les edicions de les *Constitucions i altres Drets de Catalunya*, Pragmàtiques, llibre VIII, títol I.

12. «E mes ne exceptam la vila de Blanes e altres terres que lo egregi Comte de Cardona e la Comtessa muller sua tenen del Vescomtat de Cabrera, fins que hi sie feta justícia segons orde de dret, sobre los quals és devant Nós plet pendent, no volem empero que los dits Comte e Comtessa se pugan alegrar de qualsevol donacions e gràties o drets adquirits per causa de les turbacions passades, volens que lo dit Comte e Comtessa sien tenguts e paguen los censals e altres càrrecs que sobre la dita vila e terres són carregats tenint e posseïnt aquelles, segons la forma e orde devall escrita e per nostra Majestat ordenada.» (*Capítol tercer de la sentència reial*)

»Encara més ne exceptam del dit capítol lo que te mossèn Joan Carriera del comte de Mòdica, lo qual metem en seqüestre a mans nostres, detenedors per aquelles persones que per Nós hi seran deputades, fins a tant que per Nós en altra manera hi sie proveït. Volem empero que los censals que fa lo dit comte de Mòdica carregats sobre les viles, locs e terres de aquell, e los que fan las ditas vilas, locs e terres sues, conjuntament o divisa, sien pagats segons forma dels contractes dels dits censals, reduïts empero segons la reducció dejús faedora dels censals, no obstant qualsevol gràties o donacions fetas dels dits censals per causa de les dites turbacions fetas, las quals desús havem revocat e revocam.» (*Capítol quart de la sentència reial*)

»Sobre la diferència que és entre mossèn Joan Carriera e los hereus de Bertran d'Armendaris quondam de una part, e mossèn Antoni Joan Torres, mossèn Antoni Pere de Rocacrespa e los hereus de micer Pere Montmany quodam de la part altra, demanants les pensions de sos censals als dits mossèn Carriera e hereus del dit Bertran d'Armendaris del temps que han tengut e posseïnt las vilas e locs de Hostalrich, Sanct Celoni, Palafolls e altres locs del Vescomtat de Cabrera, sobre los quals los dits creadors tenen los dits censals, pronuntiam e declaram, vist que los dits creadors són estats sempre obedients a la Majestat del Senyor Rey e nostra, que totas e qualsevol pensions rebudes o retengudes per los dits mossèn Carriera e Bertran d'Armendaris o sos hereus, dels dits censals que los dits creadors rebien e han sobre les dites viles e locs, universitats e singulars de aquells, hajan de ésser restituides y pagades als dits creadors dins spay de quatre anys primers vinents, ço és a cascú dels dits creadors quiscon any la quarta part de ses pensions.» (*Capítol setzè de la sentència reial*)

13. Arxiu Municipal de Blanes, *Llibre de la Universitat*, f. 63; J. M. PONS I GURI, *El llibre de la Universitat de la Vila de Blanes*, Blanes, 1969, p. 69.

que seguí poc temps en aquesta situació, perquè es dictà aviat la sentència favorable a Anna de Cabrera.¹⁴ Quant al que retenien Joan Sarriera i Joana Estefania de Pinós, vídua de Beltran d'Arnedaris i llurs fills,¹⁵ que la sentència reial posava en segrest, el mateix Ferran II i el seu lloctinent, l'infant Enric, en nomenaren segrestador el cavaller Miquel Joan Gralla, domèstic del rei. El segrestador, el 7 de setembre de 1483 nomenà procurador general del patrimoni de la Casa de Cabrera el cavaller Bertomeu Lena,¹⁶ qui seguí exercint les seves funcions i amortitzant deutes i indemnitzacions fins ben entrat l'any 1488.¹⁷

L'any 1485, mort el seu pare, l'almirall Alfonso Enríquez,¹⁸ Federique fou investit almirall major de Castella. La participació econòmica en les indemnitzacions que havia calgut donar de fer als detentors del patrimoni, pactada a les capitulacions matrimonials, li donaven drets sobre el patrimoni d'Anna a més dels que li corresponien a títol marital. Modificaren els seus cognoms, i marit i muller, passaren a dir-se Enríquez de Cabrera i a detentar els títols de comtes de Mòdica i vescomtes de Cabrera i de Bas. La participació de Federique en els fets d'armes al servei dels reis de Castella i el parentiu proper amb aquests, els donaren una situació preeminent a l'entorn de la monarquia, i a més la residència habitual era ben lluny dels seus estats de Catalunya.

Bé que, ja des de l'any 1486, els consorts Enríquez de Cabrera, rebien algun rèdit dels dominis directes per mitjà d'un clavari al terme de Montclús, fins a les darreries de l'any 1487 no visitaren les jurisdiccions de Catalunya. Aleshores començaren a prendre contacte amb els seus vassalls per mitjà de les assemblees que havien estat tradicionals al vescomtat de Cabrera, de les quals reberen el *donatiu* conseqüent a llur incorporació, que els ajudava a l'amortització de les càrregues encara no liquidades.¹⁹ Anna i Federique portaven en llur seguici diversos gentilhomes castellans, per cobrir càrrecs de govern, entre ells el jove cavaller Diego

14. J. ZURITA, XX, 14, núm. 25.

15. En la documentació d'aquells anys s'autotitulava *vescomtessa d'Illa*.

16. AHFF, Protocols de Palafolls, VIII, s.d., 16 (notari Mateu Simon).

17. J. M. PONS I GURI, *Sobre uns privilegis per als habitants de Blanes que no foren inserits al llibre de la Universitat*, Blanda, 2000, núm. 2, p. 66.

18. A Bertomeu Lena el trobem també formant part del seguici dels Enríquez de Cabrera en l'assemblea vescomtal de l'any 1488 (veg. la documentació esmentada a la nota 19). Tal volta el seu nomenament de procurador per part de Miquel Joan Gralla fora consensuat amb els vescomtes.

19. En l'assemblea que tingué lloc a Hostalric el 16 de febrer de 1488, hi fou convocada només una part del Vescomtat de Cabrera amb representació limitada a les viles de Sant Celoni, Hostalric i Blanes i de les baronies de Montpalau, Montclús, Palafolls i batllies de N'Orri, Tordera, Maçanet, Vidreres i Riudarenes. El donatiu fou de 30.000 lliures. AHFF, pergamins 1222 i 1223; Arxiu parroquial de Blanes, pergami 20 de numeració antiga. Veg. PONS I GURI, *El llibre de la Universitat...*, p. 135-142.

Dàvila, per al càrrec de procurador general,²⁰ ço que fou objecte de queixa en capítols presentats en l'assemblea que tingueren els vassalls de la major part del Vescomtat, els quals ho consideraven una infracció de les dotze constitucions sobre prohibicions de càrrecs als no-naturals del Principat, fins aleshores produïdes en les Corts de Catalunya.

La gestió del nou procurador general dels vescomtats de Cabrera i de Bas finí ben aviat, car encara hi havia pendent de pagament bona part del deute amb Joan Sarriera. Els creditors i els fiadors d'aquest motivaren una nova intervenció del rei Ferran, que restava vinculat amb la seva sentència de la cort de Barcelona de l'any 1481, i la intervenció s'imposà per conveni²¹ entre l'almirall Federique Enríquez de Cabrera i el cavaller de Barcelona Guillem de Santcliment, en representació dels creditors de Joan Sarriera, en escriptura atorgada a Blanes el 7 de novembre del mateix any 1488 davant del notari de Barcelona Esteve Malet. Federique Enríquez de Cabrera assumí el pagament dels deutes i, en una clàusula addicional, donà a Guillem de Santcliment el càrrec de procurador general dels vescomtats qui, a manera d'anticresi, rebé els rèdits i les obvencions que serien aplicades a aquesta obligació, i no podia ser rellevat de la procuradoria fins que no s'hagués extingit el deute.²²

El mes d'abril de 1491, un cop cessada la intervenció de Guillem de Santcliment, es feu càrrec de la funció de procurador general Fernando de Jovara, cavaller castellà, casat amb Tímbors, filla de branca espúria de la Casa de Cabrera.²³ Jovara regí els vescomtats de Cabrera i de Bas durant vint-i-sis anys, ininterrompudament.

A la mort d'Anna de Cabrera, Federique Enríquez de Cabrera, almirall major dels regnes de Castella i de Granada, duc de Medina de Rioseco i comte de Melgar, com a hereu universal de la seva muller, havia adquirit la plenitud dels

20. En el capítol 3r dels que presentaren els síndics de les viles i els llocs del Vescomtat de Cabrera es deia el següent: «Item, per no haver aquella intel·ligència que fa mester, los officials ordinaris de la terra, de les pràctiques e constums de la terra, la justícia per los administrants aquella puxa rebre grans desordens, dampnatges e prejudicis de vostre il·lustres senyories. Però, per evitar tals inconvenients qui leument seguir se porien, a vostres il·lustres senyories humilment suppliquen que, ara e per tostemps, los officials ordinaris del dit vostre vezcomtat sien homens naturals del principat, segons per constitucions de Cathalunya és disposat». La resposta d'Anna i Federique Enríquez de Cabrera fou «Plau als dits senyors lo contengut en lo dit capítol, excepte castellanies e procurador general del vescomtat». I durant tot el període del domini de la dinastia dels Enríquez, trobem habitualment la tinença dels castells a mans de cavallers procedents de Castella i, pel que fa als procuradors generals, des de l'any 1491 endavant només n'hi veiem un de català.

21. AHFF, pergami 1226.

22. AHFF, Protocols de Montclús, XV (*Liber Curiae*), 16, f. 27-28 i *Scedae* II, núm. 229 i 233.

23. Josep M. DE SOLÀ MORALES, *Fernando de Jovara y Tímbor de Cabrera, Pyrene*, vol. I (segona època), any 1962, p. 23-32.

dominis del Comtat de Mòdica, al Regne de Sicília, i dels vescomtats de Cabrera i de Bas, al Principat de Catalunya. Per a prendre la possessió efectiva sobre les seves jurisdiccions de Catalunya, l'almirall havia atorgat procura especial a favor dels donzells Juan de Villarroel i Juan de Jovara, davant de Juan Serrano, notari de Medina de Rioseco, el 16 de maig de 1527.

L'apoderat Juan de Villarroel es constituí a Hostalric, vila emmurallada que posseïa la capitalitat del Vescomtat de Cabrera i on se centralitzaven les seves funcions jurisdiccionals, amb el procurador general, les atribucions del qual s'havien anat fent cada vegada més patents com a lloctinent d'uns barons que residien fora del Principat de Catalunya²⁴ i el jutge ordinari del Vescomtat i que, a l'ensem, era l'assessor del procurador general i suplent d'aquest, si calia, els quals formaven la *cúria* jurisdiccional. El càrrec de procurador general el detenia sempre un cavaller o un donzell, i el de jutge ordinari-assessor, un doctor o un llicenciat en drets. Un altre càrrec clau en el govern dels vescomtats de Cabrera i de Bas, centralitzat a Hostalric, era el de clavari general, que acostumava a confiar-se a comerciants importants o persones de posició econòmica sòlida, qui regia el patrimoni econòmic i a qui donaven compte i raó els batlles de sac dels diferents llocs del Vescomtat.²⁵ El castell d'Hostalric, que tenia el seu capità de castell²⁶ i una reduïda guarnició, servia també de presó.

No coneixem les diligències possessòries fetes per Juan de Villarroel a Hostalric, que ho serien a la seva *cúria*, castell i vila. El document que motiva aquestes notes, redactat pels notaris Marc i Jaume Joan Coll, fa al·lusió al que s'havia fet a Hostalric el dia abans²⁷ i a la participació del procurador general Francesc

24. El càrrec de procurador general del Vescomtat de Cabrera, com apoderat ja no sols eventual del baró, sinó com a missió permanent, es feu més important a la darrerria del segle XIV amb Bernat IV de Cabrera, per raó de les llargues absències d'aquest fora dels seus dominis de Catalunya. Però encara tingué més poder sota els Enríquez de Cabrera residents a Castella. Al darrer quart del segle XVI, amb els Montcada-Aytona, el càrrec rep sovint el nom de governador.

25. La funció de clavari general s'encomanava a gent molt benestant del mateix Vescomtat. Entre aquests, al començament del segle XVI ho fou el famós home de negocis, gemmòleg, col·leccionista i pretès cartògraf, Jaume Ferrer de Blanes.

26. Des de la darrerria del segle XII, al vescomtat de Cabrera, en lloc de castlans de dret feudal, es posen simples alcaldes o capitans de castell, perquè eren de remoció més fàcil.

27. Pel que feia a la vila d'Hostalric, que com hem dit abans, no s'inclou en el relat notarial, cal creure que s'hauria seguit un ritual semblant al que anirem veient per als altres llocs emmurallats del Vescomtat, com ara Blanes i Sant Celoni. Hostalric, amb muralla des del segle XIII, havia renovat la fortificació l'any 1398. (J. M. PONS I GURI, «Ordinacions i capítols del vescomtat de Cabrera», *Revista Jurídica de Catalunya*, any XII, 1936, p. 111-117). Cal tenir en compte que Hostalric, almenys des de l'any 1387, també tenia organització local per mitjà de jurats (*Ordinacions...*, p. 100) i podem pensar en la seva presència a l'acte, tal com a les viles que gaudien de la mateixa estructura orgànica.

Vilana de Montrodon,²⁸ i del jutge assessor dels vescomtats misser Antoni Lentes.²⁹

L'instrument dels notaris Marc i Jaume Joan Coll comença el dia 24 de maig i segueix, dia per dia, explicant les diligències de presa de possessió en cada un dels termes jurisdiccionals, amb un ordre processal que ve a ser essencialment el mateix per cada lloc del Vescomtat de Cabrera, però adaptat a les condicions i les característiques de l'organització de cada terme o lloc. Comença arreu amb l'arribada de Juan de Villarroel, apoderat de l'almirall Federique Enríquez de Cabrera, acompanyat per Francesc Vilana de Montrodon, procurador general dels vescomtats, i del jutge ordinari Antoni Lentes, en presència dels notaris. Esmenta la convocació dels habitants a toc de campana i veu de viafós i la concurrència de munió de gent, encapçalada pels batlles del terme. Als llocs que disposen d'un regisme orgànic de llur *universitat* (col·lectivitat), fa esment de la presència dels seus còsols, jurats o síndics, segons la nomenclatura de cada lloc. Dóna principi a l'acte una breu exhortació de Juan de Villarroel, que es dóna a conèixer mitjançant la presentació de l'escriptura d'apoderament, i invita a sotmetre's al nou senyor per títol hereditari. Segueix l'assentiment dels habitants i els actes simbòlics de la possessió, com són, en els llocs emmurallats, el lliurament de les claus i l'obertura i el tancament del portal principal de la vila, i tant en els uns com en els altres, el passeig per la població. Arreu el batlle entrega a l'apoderat un ral d'argent, com a símbol de la possessió dels rèdits. Si el batlle ceneix espasa, la desembeina i la posa a la mà de l'apoderat Villarroel, el qual la torna a cenyir al batlle. A continuació, l'apoderat fa una destitució simbòlica del batlle, i aquest li cedeix la vara de comanament i, tot seguit, torna a nomenar novament el mateix batlle, qui així ho passa a ser en servei del nou senyor. No hi manca mai el jurament de fidelitat que van fent cada un dels presents, l'homenatge segons els usos feudals, usatges i constitucions de Catalunya. En cada lloc hom fa constar l'aclamació dels circumdants «Déu mantigua lo senyor Almirant de Castella nostron senyor». Els castells en ús i amb alcaid o capità són objecte d'actes semblants, requesta de l'apoderat Villarroel, submissió del tenidor de la fortalesa, entrega de claus, introducció a l'interior del castell, cessació i nou nomenament del mateix alcaid, jurament de fidelitat i homenatge segons usatges i constitucions.

L'acte dels notaris Coll, pare i fill, comença el divendres 24 de maig de 1527

28. El procurador general Francesc Vilana de Montrodon era senyor aloer de la casa forta de Menola, al terme de Pineda, a la demarcació del castell de Montpalau. Exercí la procuradoria general dels vescomtats de Cabrera i de Bas des de 1519 fins a 1528. (J. M. DE SOLÀ MORALES, «Los procuradores del vizcondado de Bas», *Pyrene*, vol. V, 1957, p. 1650-1658).

29. Antoni Lentes era llicenciat en lleis (dret romà) com s'esmenta als *libri curiae*, AHFF.

a Blanes, vila murallada. Villarroel hi és rebut pel batlle de la vila, Joan Vilallonga i pels jurats de la universitat, Miquel Costurer, Joan Mas i Frederic Mas, car la població gaudeix de regisme local permanent i estructurat per privilegi vescomtal.³⁰ En la munió de poble, els notaris hi ressenyen nominalment cent disset caps de casa. No es fa cap esment del castell de Blanes,³¹ aleshores sense alcaid ni guarnició.

L'endemà, dissabte 25 del mateix mes, Juan de Villarroel i els seus acompanyants es presenten a la plaça de la Vilanova de Palafolls (avui Malgrat)³² on radicava el centre del govern del seu extens terme jurisdiccional, format per la parròquia de Sant Genís de Palafolls, la vall de Santa Susanna, part de Sant Pere de Riu i, més enllà de llevant del riu Tordera fins a arribar a la riera de Blanes. Són rebuts pel batlle jurisdiccional, Esteve des Clapers. Per bé que la Vilanova de Palafolls gaudí de carta de poblament,³³ no disposava de govern local orgànic i es mantenia en règim de consell obert. En l'esment dels concurrents, citen nominalment cent dos caps de casa. Es prescindeix del castell de Palafolls,³⁴ ja aleshores sense guarnició.

El diumenge 26 de maig, Villarroel i els acompanyants es presenten a la riera de Sant Pol de Mar, que era el lloc acostumat de les reunions assembleàries del terme del castell de Montpalau. Constituïen el terme les parròquies de Santa Maria de Pineda, amb la vila de Calella, Santa Eulària d'Hortsabinyà, Sant Pere de Riu, Vallmanya, Sant Cebrià de Vallalta amb la ribera de Sant Pol, Sant Iscle de Vallalta, la vall de Canet i Sant Martí d'Arenys amb la seva ribera marítima. La convocació del poble no es va fer aquesta vegada a toc de campana, sinó a so de

30. Des de l'any 1458, Blanes tenia regisme local amb dos síndics electes per cada any (PONS GURI, *Llibre de la universitat de la vila de Blanes*, Blanes, p. 127-131). Des de 1477, per privilegi donat pel comte de Cardona i Prades, s'hi establí el regisme local de jurats (*Ibid.* p. 36-40).

31. L'antiquíssim castell del Forcadell o Sant Joan de Blanes no estava en ús des de feia gairebé un segle, però subsistia la seva capella de Sant Joan.

32. Des de l'any 1345, i renovada i ampliada el 1373, la Vilanova (Malgrat) gaudia de carta de poblament atorgada pels barons de Palafolls (Fèlix PARADEDA I ROBERT, *Malgrat i sos contorns*, Malgrat, 1915, p. 53). Parareda suposa que es concedí el regisme local per un tal Berenguer de Cabrera (sic) el 1466, però el cert és que el govern per jurats no comença a aparèixer en la documentació fins a l'entorn de 1580. Aquesta mateixa carència es reflecteix en les diligències possessòries de l'any 1527.

33. Aquest castell que estava en ús i ocupat per la guarnició navarresa de Beltran d'Armendaris durant l'alçament contra Joan II fou abandonat poc després. (AHFF, Notaria de Palafolls, VIII [M. Simon], de 1471 a 1480, núm. 5-14.)

34. El 17 d'abril de 1389, Bernat IV de Cabrera va cedir temporalment la batllia del terme del castell de Montpalau a Miquel de Torres i la seva muller, pel preu de 550 lliures barceloneses, exceptuant-ne expressament la batllia d'Arenys que posseïa en Tria. (Arxiu Històric de Girona, Protocols de Blanes, 385 (Jaume PUIG), f. 56v) Novament i amb la mateixa exclusió d'Arenys, Violant, lloctinent

corn, per la dispersió de les poblacions. Hi són presents dos batlles, Quirze Pere Roger, que ho era del terme de Montpalau,³⁵ i de Gabriel de Tria, que ho era d'Arenys.³⁶ En la munió de caps de casa concurrents, els notaris hi consignen els noms de 240 persones. No hi ha cap representació comunitària, com serien jurats, cònsols o síndics, car la totalitat del terme, àdhuc la vila de Calella, tot i la carta de poblament,³⁷ mantenien encara el consell assembleari obert. El castell de Montpalau, ja en situació ruïnosa, havia deixat de ser ocupat al començament del segle XIV i era només un símbol de la jurisdicció de la baronia.

El dilluns dia 27, es constitueixen a la vila de Sant Celoni, població emmurallada, i l'acte es porta a terme davant la capella de Sant Celdoni, o sia el lloc conegut avui per plaça de l'Estudi. Rebut per Jaume Julià, batlle local³⁸ i per Antoni Ortal i Miquel Garbeller, síndics de la universitat de la vila que, des d'antic gaudia de règim municipal orgànic.³⁹ En la concurrència s'hi esmenten nominalment noranta-nou caps de família.

El mateix dia van a la plaça de la cellera de Palautordera, centre administratiu del terme del castell de Montclús, format per Santa Maria de Palautordera, Sant Esteve de Palautordera, Vilalba Sasserra, Vallgorguina, Olzinelles, Sant Cristòfor de Montclús, la Costa de Montseny, Sant Julià de Montseny, Mosqueroles i les quadres de Campins i de Vilardell. Juan de Villarroel és rebut per Bertomeu Galceran de Canyamars, batlle del terme del castell de Montclús, i per Bertomeu Bancells, lloctinent de batlle de Montseny.⁴⁰ No hi concorre representació de cap organisme administratiu local, puix que totes són poblacions que segueixen amb

del seu marit Bernat Joan de Cabrera, en fa establiment quasiemfitèutic a l'esmentat Miquel de Torres (J. M. PONS I GURI, *Com va néixer una ciutat*, Calella, 1988, p. 28).

35. La batllia natural d'Arenys de Mar, la posseïa Gabriel Tria, com a descendent de Guillem Tria, a qui fou establerta a perpetuïtat per Bernat IV de Cabrera el 31 de maig de 1373. (AHFF, pergami 624.)

36. J. M. PONS I GURI, *El mercado y la carta de población de Calella*, Anuario de Historia del Derecho Español, LI, 1981, p. 607-618. Al mateix terme de Montpalau, Arenys de Mar, Arenys d'Amunt, Canet, Calella i Pineda, hagueren d'esperar fins a l'any 1599 per a tenir organització local; els altres pobles de la baronia persistiren en el sistema assembleari fins al Decret de Nova Planta.

37. Jaume Julià era batlle natural de Sant Celoni, per establiment atorgat per Federique Enríquez i Anna de Cabrera l'any 1488. (AHFF, pergami 1227.)

38. Privilegi de 13 setembre de 1380 donat per fra Guillem de Guimerà, comanador de l'orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, als habitants de Sant Celoni. (AHFF, pergami 677.)

39. El terme que s'havia dit dels castells de les Agudes i de Miravalls al Montseny, abandonats i dels quals ara no hi ha rastre, al segle XIII establí el cap al castell de Montclús i prengué el nom d'aquest. Tenia un batlle a per tota la baronia i un sotsbatlle a les parròquies de Sant Cristòfor de Fogars i Sant Esteve de la Costa.

40. No hem pogut concretar l'origen del sistema municipal de Torelló, que segons l'instrument notarial es veu constituït per jurats d'elecció anual.

el sistema del consell obert assembleari. Nominalment hi consta la presència de cent un caps de casa. Es prescindeix del castell de Montclús, desocupat de temps i que fins poc abans havia servit de presó.

El dimecres 29 de maig, es constitueixen a la batllia de N'Orri, formada pels llocs d'Arbúcies, Breda, Cerdans, Lliors, Sant Pere des Pla, Sauleda, Riells, Viabrea, Gaserans, Grions, Maçanes, Vall de Gualba (amb jurisdicció compartida amb el monestir de Sant Cugat del Vallès), Sant Feliu de Bussalleu i Sant Andreu de Reminyó. El punt de reunió és en despoblat, al pla de Biure del terme de Sant Feliu de Bussalleu, i són rebuts pel batlle Joan Negrell i per cent sis caps de família de diferents localitats de la demarcació. Hom hi veu l'organització primària local assembleària.

El mateix dia arriben a Montsoriu, on el capità del castell, Alfonso de Escovar, entrega la possessió a l'apoderat Villarroel, obrint la fortalesa, introduint-l'hi, i amb l'acostumada destitució i nou nomenament de l'alcaid i els juraments feudals de fidelitat i l'homenatge.

El dijous 30 de maig, Joan de Vilarroel, amb els mateixos acompanyants, entren a les terres d'Osona, i es presenten a la plaça de la vila de Torelló, on s'hi apleguen amb la gent de la vila i parròquia de Sant Feliu i de Sant Vicenç i Sant Pere i el terme del castell de Torelló, de Manlleu, Espinelbes, Sau, Sentfores, Sant Bertomeu del Grau, Casserres, Sant Sadurní d'Osormort i del Cabrerès amb Roda de Ter, el Corcó, Sant Martí ses Corts, Vilasetrú, Alboquers, Ses Gorgues, Sant Llorenç Desmunts, Pruit, Rupit i Sant Julià de Cabrera. Són rebuts per Vicenç Gallifa, batlle de la vila i terme del castell de Torelló, i per Gabriel Puig, Baltasar Puig, Bernat Golba i Bertomeu Soler(a) Masgrau, jurats de la vila i terme,⁴¹ Bernat Ponsich(a) Puig, batlle de Roda, Esteve Faciedes (a) Masjoan, lloctinent de batlle d'Espinelbes, Pere Arimany, batller del Cabrerès, Jaume Güell, veguer de Manlleu i les Quadres, Ramon Bravenc (a) Campeny, batlle de Sau, i setanta caps de família. No es visiten el castell de Torelló ni els de Cabrera i Barrès.⁴²

El divendres 31 de maig, Villarroel i els acompanyants deixen el Vescomtat de Cabrera i entren al veí Vescomtat de Bas. L'organització i la nomenclatura d'aquest Vescomtat (constituït pels termes del Mallol, Sant Privat de Bas, Sant Esteve de Bas o Salull, Sant Romà de Joanetes, Sant Joan dels Balbs, Puigpardines, la Pinya, Turó, i Ridaura), no és exactament la mateixa del Vescomtat de Cabrera. A la plaça, dins els murs del Mallol, els reben el veguer (*vicarius*) del Vescomtat de Bas, Bertomeu Albert, que és també batlle de Sant Privat, Puigpardines i la Pinya, juntament amb Miquel Bigues, batlle del Turó, Sant Esteve de Bas i Sant Romà de

41. Havia existit al terme parroquial de Sant Vicenç de Torelló.

42. Abandonats des de feia més d'un segle.

Joanetes, i Simeó Grau, que ho és de Ridaura, amb Pere Carreres, Marc Armanquer i Antoni Llagostera, cònsols del Vescomtat de Bas,⁴³ el cavaller Gaspar de Vilamala, *batlle de sac* del Vescomtat de Bas⁴⁴ i setanta-nou caps de família de diversos llocs. El cessament i la nova nominació en el càrrec només es fa al veguer, i l'entrega del ral d'argent va a càrrec del batlle de sac. En les altres diligències possessòries se segueixen les mateixes formalitats que per als llocs del Vescomtat de Cabrera.

El mateix dia, Villarroel i els acompanyants pugen al castell del Mallol, on els rep el seu capità Joan Graeres,⁴⁵ i la presa de possessió es fa amb les mateixes formalitats que les del castell de Montsoriu. Hom prescindeix del castell de Castelló de Bas, abandonat de temps.

El dissabte 1 de juny, hom torna al Vescomtat de Cabrera. Joan de Villarroel, amb els mateixos acompanyants, es constitueix al terme del castell d'Anglès, que comprèn la vila i la Cellera. A la vila, sumàriament emmurallada, són rebuts pel batlle, Joan Almera, i hi concorren setanta-cinc caps de família. La vila es manté en el sistema de consell general obert. La convocatòria es fa a so de corn, a més de toc de campana. En les habituals cerimònies possessòries, Villarroel rep les claus de la vila i s'hi introdueix després d'obrir i tancar el portal.

Tot seguit es trasllada a la porta del castell d'Anglès, on el rep el seu capità Matxiu de Ugarte. La possessió s'hi duu a terme amb el mateix ritual que el dels castells de Montsoriu i del Mallol.

El diumenge 2 de juny, Villarroel i el procurador general, el jutge i els notaris, es presenten a la batllia de Riudarenes, que comprèn la vila del seu nom, Sils, Vallcanera, l'Esparra i l'Hostal de la Belladona. L'acta llevada pels notaris Coll, pare i fill, no explica quin fou el punt de reunió. Són rebuts pel lloctinent de batlle, Ferran de Montcorb, que regia el terme en nom de la seva mare, Antònia Sàbet, que n'era batllessa natural, i hi concorren vuitanta-cinc caps de casa dels diferents

43. Aquests cònsols tenien funcions semblants a les d'un síndic de greuges. Els habitants del Vescomtat de Bas n'havien demanat la creació en el capítol tercer dels que presentaren en assemblea que tingueren amb Bernat Joan de Cabrera el 28 de maig de 1427, però el vescomte els ho va denegar. (Francesc MONSALVATGE I FOSSAS, *El vizcondado de Bas*, Olot, 1893, doc. ap. VIII, p. 42). El 8 de gener de 1465, Francesc de Verntallat, en funcions de capità general de Bas, concedí que els pobles del vescomtat poguessin elegir catorze prohoms entre les diverses localitats, els quals al seu torn elegirien tres cònsols. El 24 de gener de 1467, la reina Joana Enríquez confirmà el privilegi donat per Verntallat (J. M. DE SOLÀ MORALES, «Notícies sobre Francesc de Verntallat», *Medievalia*, X, p. 407).

44. El batlle de sac tenia la missió limitada a la recaptació dels rèdits, sense jurisdicció pròpiament dita.

45. Sembla que aquest capità era català. Altrament, la reserva que feren els Enríquez de Cabrera en l'assemblea de l'any 1488 afectava el Vescomtat de Cabrera, sense que hi participessin els llocs del Vescomtat de Bas (veg. la nota 20).

llocs de la batllia. En cap de les localitats hi havia govern municipal orgànic, car es mantenien en el consell general multitudinari de la universitat. No es pren possessió de cap fortalesa, puix que el simbòlic castell d'Argimont fa temps que és abandonat i conserva només la condició d'ermita-santuari.⁴⁶

El mateix dia es presenten a la vila i batllia de Vidreres. L'instrument notarial no concreta el punt de reunió. Són rebuts pel batlle, Joan Romeu, i cinquanta-dos caps de llar. La vila no té estructura de govern orgànica i persisteix en el consell general obert. Hom no fa esment del vell castell de Sant Iscle de Vidreres, que feia ja dos segles que estava en estat ruïnós.⁴⁷

El dia s'acaba amb les diligències possessòries a la batllia que, a més de la vila de Maçanet de la Selva, comprenia la parròquia de Sant Pere de Martorell. L'acte té lloc a la plaça Major de la vila de Maçanet. Amb el seu batlle, Esteve Ruscallda(a) Soliva, concorren cinquanta-nou caps de família. La localitat tampoc no disposa d'organització municipal i conserva el sistema multitudinari de consell general. No s'hi fa esment de cap fortalesa, car les restes avui existents eren de senyoria aloera no jurisdiccional.

Aquest important document, que ha donat una mostra puntual de les jurisdiccions amb la plenitud del mer imperi dels que foren els vescomtats de Cabrera i de Bas al començament de l'edat moderna, acaba el dilluns 3 de juny de 1527 amb els actes de possessió a la batllia de la vila de Tordera i l'annex de Sant Cebrià de Fogars. S'apleguen a la porxada de l'església de Sant Esteve de Tordera amb el batlle, Galceran Jalmar, i noranta-sis caps de casa. La vila no disposa d'organització de regisme local i conserva el sistema de consell general obert i multitudinari.

Aquestes actuacions possessòries no les trobem enregistrades als *libri notariorum* del notari Marc Coll de l'any 1527.⁴⁸ Tal volta, per raó de la seva extensió, hauria format un volum especial, tal com esdevenia en moltes capbreuacions. A la mort de Marc Coll, el 18 de maig de 1529, la notaria establerta a Pineda va pertànyer al seu fill i substitut, Jaume Joan Coll, qui el 29 de juliol de 1529, clou en forma pública l'exemplar posat en pergami que transcriurem a continuació d'aquest estudi. En la cloenda adverteix que abans ha tret del document un exemplar en paper,⁴⁹ que entregà al procurador Juan de Villarroel, i ho anotà a l'original.

46. Existí al terme d'Esparra. Fou un dels castells assetjats en la resistència a l'ocupació reial des de 1364 fins a 1371. Els castell és en ruïnes, però la capella es conserva com a santuari de Santa Maria d'Argimont.

47. El castell de Sant Iscle de Vidreres ja era abandonat al segle XIV, però s'ha conservat com a santuari la capella, dedicada a sant Iscle (J. M. PONS I GURI, *Nomenclàtores sinodales del Obispado de Gerona*, Anales del Instituto de Estudios Gerundenses, XVII, p. 62).

48. Arxiu Històric Fidel Fita (AHFF), *Fons notariales*, Montpalau (Marc Coll) VI, 11, 12q i 13.

49. Probablement en forma de llibre, per la seva gran extensió.

A aquesta darrera còpia en pergamí autenticada pel notari Jaume Joan Coll l'any 1529 devem la conservació de la notícia. L'any 1545 els corsaris turcs de Dragut saquejaren la vila de Pineda i incendiaren bona part dels registres de la notaria de Jaume Joan Coll, i fins i tot captivaren el notari;⁵⁰ esdevingué un segon incendi a la mateixa notaria en la invasió francesa de l'any 1694,⁵¹ que explica algunes llacunes que presenta la sèrie notarial de Montpalau.⁵²

50. J. M. PONS I GURI, *Aventura d'un antic notari de Pineda* (1989). Recull d'estudis d'història jurídica catalana: Barcelona, vol. 1, p. 17.

51. A. SIMON I TARRÉS, *Pagesos, industrials i capellans de la marina de La Selva* (1993). Barcelona, p. 67.

52. J. M. PONS I GURI; H. PALOU I MIQUEL, *Catàleg de l'Arxiu Històric Notarial d'Arenys de Mar* (1992). Barcelona, p. 21.

PRESA DE POSSESIÓ DELS VESCOMTATS DE
CABRERA I DE BAS PER FEDERIQUE ENRÍQUEZ
DE CABRERA

24 de maig - 3 de juny de 1572

Pergamí en 10 peces
773 × 6,633 mm

DOCUMENT

1527, maig 24 - juny 3

Joan de Villarroel, com a procurador i en representació de Federique Enríquez de Cabrera, almirall major de Castella i hereu de la difunta Anna de Cabrera, pren possessió de les seves jurisdiccions als castells, viles i llocs dels vescomtats de Cabrera i de Bas, davant la fe del notari Marc Coll i del substitut d'aquest, Jaume Joan Coll.

Document en poder de Lluís Adan i Ferrer
(Rotlle cosit de deu fulls de pergamí, posat en pública forma pel notari
Jaume Joan Coll el 29 de juliol de 1529)
Conjunt de 773 × 6633 mm

In Dei nomine. Noscat presens etas pariter et futura quod cum multum illustris domina Anna de Cappraria, memorie immortalis, comitissa Modice et Alcamí in regno Sicilie et vicecomitissa vicecomittatum Caprarie ac de Basso, villarum, baroniarum et terrarum eorundem in presenti principatu Cathalonie, coniux illustrissimi et potentis viri et domini domni Federici Henríquez de Cappraria, magni regnorum Castelle et Granate archimari- ni, ingressa fuerit, sicut Deo placuit, viam universe carnis. Et suum, ut asseritur, ultimum condiderit testamentum et cum eo heredem universalem sibi instituerit prefatum illustrem

dominum Federichum Henriquez de Capraria virum suum. Et cum iamdictus illustrissimus dominus Federichus Henriquez de Capraria adierat ut infra hereditatem predictam cum beneficio inventarii. Et sine preiudicio cuiuscunque prehabite possessionis, ymmo potius eam continuando aut conservando vel de novo eam ut infra accipiendo, et privilegii militaris et aliorum quorumcunque iurium sue illustris dominationi competentium et competendorum, prout melius et utilius ad bonum et sanum propositum et stamentum sue illustris dominationis valeat adeptari, cum quod preffatus illustrissimus dominus Federichus Henriquez de Capraria, heres universalis prelibatus, vigore predictorum testamenti et clausulis universalis herencie, cum protestationibus tamen, reservationibus et modificationibus premissis, assequi et habere velit possessionem realem, corporalem et actualem iamdictorum vicecomitatuum Caprarie et de Basso et totius universalis hereditatis supradicte multum illustris domine Anna de Capraria consortis sue.

Ideo et alias die veneris vicesima quarta mensis madii intra anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, in nostri notariorum publicorum et testium infrascriptorum presentia, sue illustrissime dominationi competentium et competendorum, prout melius et utilius ad bonum et sanum propositum et stamentum sue illustre dominationis valeat adeptari. Cum que preffatus illustrissimus dominus Federichus Henriquez de Capraria, heres universalis prelibatus, vigore predictorum testamenti et clausule universalis herencie, cum protestationibus tamen reservationibus et modificationibus premissis assequi et habere velit possessionem realem, corporalem et actualem iamdictorum vicecomitatuum Caprarie et de Basso et totius universalis hereditatis supradicte multum illustre domine Anna de Capraria consortis sue.

Ideo et alia die veneris vicesima quarta mensis madii intra anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, nostri notariorum publicorum et testium infrascriptorum presentia, convocata et congregata universitate hominum ville de Blanis, in presentia et cum interventu magnificorum virorum Francisci Vilana de Monterotundo domicelli et procuratoris generalis, et Anthonii Lentes iurium licentiati iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Caprarie et de Basso, de mandato honorabile Iohannis Vilalonga baiuli eiusdem ville, intus domum hospitalis dicte ville, sono tube et campane prius emissis, universitatemque eiusdem ville de Blanis facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatio et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Predictus honorabilis Iohannes Vilalonga baiulus, Michael Costurer, Iohannes Mas piscator, Ioanes Federichus Mas parator iurati in concurrenti anno predicte ville et universitatis de Blanis, Iacobus Ferrer mercator, Raphael Antonius Coll mercator, Bernardus Mollet parator, Petrus Oliu, Iohannes Alsina marinerius, Petrus Roura, Iohannes Mas parator, Petrus Caselles, Stephanus Florit mercator, Iacobus Thió marinerius, Anthonius Ledó, Anthonius Borrrell chirurgicus, Marchus Bosch textor, Iohannes Oliu parator, Iacobus Morrull parator, Petrus Bisbe, Salavator Torra, Iacobus Cabessa sartor, Petrus Mora, Bernardus Montras, Iacobus Morell marinerius, Iacobus Roig apothecarius, Benedictus Oliva marinerius, Anthonius Fontanies boterius, Petrus Fuster marinerius, Raphael Torroella mercator, Ioannes Fullà marinerius, Iacobus Oliva sutor, Iohannes Daví calsaterius, Iohannes

Morell marinerius, Iohannes Camp notarius, Anthonius Iacobi parator, Petrus Asmelrich corderius, Iohannes Oliva magister axie, Anthonius Andreu, Anthonius Caselles, Gabriel Sabater, Petrus Iacobi parator, Iohannes Oms faber, Iohannes Pasquol marinerius, Anthonius Mollet, Iohannes Marull, Iohannes Salavert, Iohannes Gay fusterius, Petrus Morell piscator, Iohannes Bonet, Melchior Artigues calaffatus, Stephanus Ylla parator, Franciscus Domenech sutor, Ioannes Marçal, Franciscus Pla, Bernardus Salavert parator, Steplanus Fabregues, Bernardus Gili, Claudius Gras textor, Petrus Fullater, Raymundus Pla sutor, Petrus Montras, Bernardus Morell textor, Iacobus Fontanella brasserius, Anthonius Torrent tintorerius, Anthonius Torrent, Bernardus Pla, Geraldus Mateu piscator, Petrus Mestra textor, Iohannes Aragay, Bernardus Quintana, Bernardus Montsó calafatus, Iohannes Petri Ramon textor, Antichus Dalmau, Raphael Fabregues, Carolus Cortils, Sebastianus Gallart, Vincencius Roquet, Bernardus Domènech, Franciscus Artigues textor lini, Iohannes Coll apothecarius, Michael Albertí textor, Franciscus Oliva parator, Narcissus Martí textor, Baudilius Oliver textor lini, Geraldus Orench parator, Iacobus Gili, Michael Figua, Michaelis Verdager sutor, Franciscus Alsina, Anthonius Rianost, Iohannes Martí Sartor, Iohannes Jalpí boterius, Petrus Pau tintorerius, Petrus Vieta basterius, Arnaldus Palau sutor, Baudilius Corney parator, Iacobus Mestre textor, Franciscus Valada magister domorum, Iohannes Martorell fusterius, Sebastianus Sabater textor, Iacobus Gorch sutor, Petrus Oliu marinerus, Petrus Roig blanquerius, Iacobus de Avinione, Iacobus Metge sartor, Salvator Buada tenderius, Petrus Sala, Michael Bisba textor, Iacobus Caselles piscator, Bernardus Bisba textor, Iacobus Caselles piscator, Bernardus Bisba corderius, Baudilius Got sartor, Petrus Valentí parator, Michael Rupià brasserius, Iohannes Mates textor, Iohannes de Velasques sartor, Bartholomeus Mestra et Anthonius Salavert paratores. Existens personaliter constitutus coram predictis honorabili baiulo, iuratis et ceteris probis hominibus sic ut premititur congregatis, magnificus Iohannes de Vilaruel domicellus, procurator una et insolidum constitutus et ordinatus una cum magnifico Iohanne de Jovara ad infrascripta a prefato illustrissimo et potente viro domino Federico Henriquez de Cappraria eisdem honorabile baiulo, iuratis et ceteris probi hominibus obtulit, tradidit, presentavit, et per notarios infrascriptos legi et publicari petiit et requisivit suam potestatem sive procurationis mandatum in pergameneo descriptum, quod erat et est tenoris sequentis: «In Dei nomine, amen. Noverint universi quod ego Federichus Enriquez de Cappraria, regnorum Castelle et Granate archimarinus, comes de Moac in regno Sicilie, vicecomes vicecomitatum Capprarie et de Basso, ac dominus villarum, castrorum, locorum et baroniarum earundem in principatu Cathalonie. Quia Divina Permissione illustris domina Anna de Capparia et Enriquez mea legitima et dilectissima coniux ab hac luce migravit, cuius in gloria quiescat anima, suum condidit et facit testamentum in scriptis ex cuius apertura apparuit eam universalem heredem me instituisse seu relinquisse in omnibus bonis suis, prout constat per clausulam predictae universalis institutionis in dicto suo testamento contentum, cuiusquidem hereditatem seu universalem institutionem adivi et acceptavi et nunc, si opus est, adeo et accepto cum beneficio tamen inventarii, et licet eum heres institutus est aliquis a dicta hereditate omnia iura ad eum transeunt, et sic factus sum dominus omnium predictorum bonorum, et volens adipisci et continuare possessionem et quasi eorundem iure predicto et etiam ut executor dicti testamenti sine preiudicio cuius-

cumque, prehabite a me possessionis, cum ad presens aliis occupatus non possum personaliter interesse, in predictis vicecomitatibus et terris volens ad hoc procuratorem constituere. Confidens ad plenum de fide, industria, legalitate et animi probitate magnificorum virorum Iohannis de Villaruel et Iohannis de Juara domicellorum, omni via et forma et iure quibus melius possum, constituo, facio, et creo et solemniter ordino in meos legitimos et indubitatos procuratores, actores, factores ac nuntios speciales et ad infrascripta generales, itaque generalitas specialitati non deroget nec econtra, predictos Iohannem de Villaruel et Iohannem de Juara absentes tanquam presentes et quemlibet eorum insolidum, et quod unus inceperit alter possit finire. Ad nomine meo et pro me adispiscendum, intrandum, apprehendendum, recipiendum, capiendum, continuandum et retinendum possessionem et quasi possessionem dictorum vicecomitatum Caprarie et de Basso et villarum, castrorum, locorum, terminorum, parrochiarum et baroniarum eorundem qualitercumque antea possidebantur et tenebantur omnia a me et a dicta consorte mea et gubernabantur et gubernantur et procurantur nomine nostro, per magnificum Franciscum Vilana de Monterotundo procuratorem generalem in dictis vicecomitatibus, villis, terris locis et baroniis et quomodocumque spectabant et pertinebant dicte comitisse et vicecomitisse consorti mee in dicto Cathalonie principatu, et poterant spectare et pertinere in proprietate e possessione seu utraque eorum, cum omnibus suis iurisdictionibus criminalibus et civilibus, altis et baxis, mero et mixto imperio et cum baiulis et cum omnibus vassallis et vassallagiis, fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, luismis, foriscapilis et aliis omnibus iuribus et pertinenciis cuiuscunque calitatis, et ita tamen quod per hec non intelligatur fieri per iudicium in aliis iuribus meis nec possessionibus vel quasi a me prehabitis, sed quod fiant predicta in favorem predictae universalis successionis et executionis predicti testamenti michi commisse. Et ad hec expedienda possint dicti procuratores mei et quilibet eorum officiales, universitates, vassallos, habitatores et incolas predictorum vicecomitatum congregare, requirere, prohibere et eis notificare, intimare et mandare. Et castra et castella seu forcias intrare et tenere iuramentaque et homagia liberare et confidencias et eadem iuramenta et homagia recipere et predictum meum procuratorem generalem et jugem vel iudicem, et castella et fortalicia tenentes baiulos, clavarium et omnes alios officiales cuiuscunque calitatis remove in signum et actum predictae possessionis et quasi possessionis et eos de novo creare. Volo ita tamen et mando, quod facto dicto possessionis vel quasi actu, predicti mei procuratores et quilibet eorum reducant seu reducat omnes predictos officiales et fortalicia et castella tenentes ad pristinum statum et ad dicta officia, ut nomine meo et pro me predicto meo iure teneant eo modo, et eadem potestate sicut antea et sic recipiant, mando etiam iubeo et volo quod omnes universitates predictorum vicecomitatum, villarum, castrorum, terrarum, locorum et baroniarum obedienciam dictis meis procuratoribus et quilibet eorum prestent et non contradicant predictis, nec alicui eorum, nec obstaculum seu impedimentum ponent nec resistant, nec differant, set statim obediant sicut mihi tenentur obedire, sub pena rebellionis cuiuscunque eorum. Et ad effectum predictorum, comparendum coram Cesarea et Catholica Magestate Imperatoris et Regis domini nostri, et coram suo viceregio in predicto principatu et auditoribus sui consilii et aliis quibuscunque iudicibus et missionem in possessionem vel quasi petendum et conservationem et defensam iam habite et abende possessionis, et in necessariis vel oportunis litigare. Et demum

generaliter omnia alia et singula faciendum in et super predictis et circa ea et super dependentibus et emergentibus ex eisdem, ac ipsis adherentibus et connexis quovis modo, quocumque ad hec necessaria fuerint seu utilia et oportuna, etiam si sint maiora predictis quo ad dictum effectum, ac etiam si talia foret que de iure vel de facto aut alias mandatum exigent magis speciale seu individuum, quam supra est expressum, et que ego facere possem si personaliter interesset, volens predictos meos procuratores et quemlibet eorum super predictis plenissimum habere mandatum, et ad ea committo eis plenarie vices meas et liberam administrationem cum potestate substituendi unum vel plures procuratores cum eadem aut limitata potestate in quacunque parte negotii seu negotiorum et eos revocandi et semper in eis maneat integra predicta potestas et, si opus est, relevacione. Volens predictos meos procuratores et substitutum vel substitutos ab eis vel aliquo eorum, relevare ab omni honore satisfaciendi fideiubeo pro ipsis et promitto eis necnon notario infrascripto tanquam publice persone pro ipsis et pro aliis quorum interest et intererit recipiendi ac legitime stipulanti, iudicio scisti et iudicatum solvi, cum suis clausulis universis; et me semper habiturum ratum, gratum et firmum quidquid per dictos meos procuratores et quemlibet eorum et substituendos ab eis vel aliquo eorum, in et super predictis et circa ea procuratum et factum sive gestum fuerit, et nullo tempore revocaturum sub bonorum meorum omnium obligatione et sub omni iuris renuntiatione pariter et cautela. Actum est hoc circa villam Metine de Rivo Sicco apud monasterium de Valdescopeço diocesis palentinensis, decimasexta die mensis madii, anno Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo. Testes huius rei sunt Franciscus de Valdès et Hieronimus Trevinyo et Iohannes de Hamusco legum doctor habitatores dicto in opido Metine de Rivo Sicco. Sig+num mei Federici Enriquez de Cappraria qui hec concedo, laudo et firmo et in prothocollo sive reggistro firmavi. Et ego Ioannes Serranus quia dictorum, procuratorum constitutioni, potestatis dationi, ratihabitationi et revelationi, omnibusque aliis et singulis dum sic ut premititur, fierent et agerentur. El Almirante, una cum prenomatis testibus presens interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi. Ideo hoc presens publicum instrumentum procuracionis manu aliena scriptum, me in aliis impedito ex inde confeci, subscripsi, publicavi et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum, rogatus et requisitus, publicus regia auctoritate notarius et de numero notariorum istius ville de Metina et dictum dominum, conosco et in registro meo firmavit clauso ubi est super rasura retinendum, in septima linea et in undecima linea ubi est sub C = Joannes Serranus +».

Quo siquidem mandato, sive procuracionis instrumento lecto et publicato per dictos et infrascriptos notarios et per dictos honorabiles baiulum, iuratos et ceteros probos homines intellecto, illico prefactus magnificus Iohannes de Vilaruel dicto procuratorio nomine sue illustris dominationis et vigore predicte sue potestatis, verbo facit ipsis expositionem sequentem: «Senyores: El ilustrissimo señor don Faderique Henriquez de Cabrera. Almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Mòdica e Vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los autos de derechos en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora doña Anna Henriquez de Cabrera condessa de Mòdica e vizcondessa de Cabrera y de Bas, que en glòria sea, enbia a hacer, el aucto dello ya se ha hecho con el procurador e jutge y vosotros senyores hazet lo mismo sin perihizio

de los otros derechos y títulos e privilegio militar, e conservando e continuando e de novo tomando la dicha possession según que al dicho señor Almirante será mas provechoso».

Et dicti honorabilis baiulus, iurati et ceteri probi homines circumstantes unanimiter et unus post alium respondentes, dixerunt: «Que ells estaven e són prests e apparellats, quom a fels e obediens vassalls del predit illustre senyor Almirant, de fer y complir tot lo que dessus los és demanat de part de sa illustrissima senyoria». Et de facto volentes adimplere predicta, predicti honorabilis iurati tradiderunt et deliberatunt iamdicto magnifico Iohanni de Vilaruel clavibus portarum eiusdem ville. Et denuo, per dictam villam de Blanis, tanquam dominus deambulavit in signum possessionis ex parte sue allustrissime dominationis adeptus.

Et deinde, continuando possessionem predictam, existens personaliter constitutus prefatus magnificus Johannes de Vilaruel, dicto procuratorio nomine, ante iuanas portalis maioris eiusdem ville de Blanis, vulgo dicti de la Verge Maria, dixit et exposuit sequentia laica verba: «Notario, datnos por testimoni signado con vuestro signo acostumbrado en manera que aga fe como yo, como a procurador del illustrissimo señor Almirante, entro dentro desta villa de Blanes y continuando la possession que su illustrissima señoria, mi constituyente, tiene destos vizcondados por los dichos títulos i privilegio militar y aquellos conservando, aprendo la possession della». Et in signum dicte possessionis, predictus honorabilis Michael Custurer, in presentia predictorum honorabilium baiuli ac aliorum coniuratorum et aliorum singularium dicte ville circumstantium, nomine et pro parte totius predictae universitatis, accepit predictum magnificum Iohannem de Vilaruel nomine procuratorio prefati illustrissimi domini admirati per eius manum dexteram, et inmisit sive introduxit ipsum intus dictam villam de Blanis. Et confestim dictus magnificus Iohannes de Vilaruel, dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis, dixit sequentia laica verba: «Que en nombre de su illustrissima señoria entrava en la dicha villa y aprendia la possession de ella passehando». Sicut de facto per eam deambulavit cum predictae clavibus, animo, ut dixit, possessionis per ipsam, tam re quam animo accepte et adeptus, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle heredis universalis predictae illustrissime domine Anne consortis sue. Et denuo, clausit et successive aperuit portas eiusdem portalis honorabili baiulo, iuratis et ceteris predictis probis hominibus circumstantibus, presentes et ceteris predictis probis hominibus circumstantibus presentibus et consentientibus nemine eorum discrepante. Et predictam possessionem accepit predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, dicto procuratorio nomine, cum protestationibus, modificationibus et reservationibus antedictis, videlicet sine periudicio cuiuscunque prehabite possessionis et aditionis hereditatis, cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quoruncunque iurium sue illustrissime dominationi competentium et competendorum. Et conservando seu continuando, vel de novo dictam possessionem accipiendo, prout sue illustrissime dominationi erit et sit magis utilius et ad bonum et sanum propositum et stamentum suum valeat adeptari.

Et deinde continuando iamdictam possessionem, prefatus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio predicto, utendo dicta sua potestate, cum protestationibus, modificationibus et reservationibus premissis, accepit, et accipere se dixit, sic ut premittitur, possessionem realem, corporalem et actualem seu quasi predictae ville de Blanis cum

iuribus, emolumentis, redditibus, proventionibus et pertinenciis suis, et per eam accepit possessionem omnium aliorum locorum, villarum, baroniarum et terrarum totius predictae universalis hereditatis bonorum et iurium quorumcuque, in quibus supradicta illustrissima domina Anna, heredem universalem se instituit preffatum illustrissimum dominum Federicum Henriquez virum suum.

Et deinde continuando iamdictam possessionem, idem magnificus Iohannes de Vilaruel, dicto procuratorio nomine, mandavit predicto honorabili Iohanni Vilalunga, baiulo dicte ville de Blanis, ut exinde cessaret ab officio dicte baiulie, ipsumque revocabat et revocare se dicebat ab eodem officio baiuli ipsi que auferebat et auferre se dicebat omnimodam potestatem. Et dictus honorabilis Ioannes Vilalunga, respondendo dixit quod habebat et tenebat se pro revocato, et de facto delliberavit predictum officium baiulie et eius baculum in manu, facultate et libertate predicti magnifici Iohannis de Vilaruel dicto procuratorio nomine ad eo, ut de ipsis suas possit omnimodas facere voluntates.

Et paulo post, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, dicto procuratorio nomine, dixit quod propter confidentiam quam prefatus illustrissimus dominus admiratus tenet de dicto honorabili Iohanne Vilalunga, nomine et pro parte sue illustrissime dominationis, concedebat et concessit sibi eidem Ioahanni Vilalunga predictum officium dicte baiulie et eius baculum, ad beneplacitum tamen sue illustrissime dominationis et suorum, dando dicto nomine et concedendo sibi totam illam integram potestatem et administrationem predicti officii, prout eidem in suis provisionibus antea fuerit concessum, creando et constituendo de novo in baiulum dicte ville de Blanis, adeo ut decetero teneat iamdictum officium baiulie et eius administrationem nomine supradicti illustrissimi domini admirati tanquam heredis universalis et ultimi testamenti executoris preffate illustrissime domine Anne consortis sue, cum protestationibus tamen, reservationibus et modificationibus premissis. Et dictus Iohannes Vilalunga accepit predictum officium baiuli, osculo manu a predicto magnifico Iohanne de Vilaruel procuratore predicto, convenitque et bona fide promisit eidem magnifico domino procuratori, quod erit sue illustrissime dominationi et suis bonus, fidelis, obediens et legalis officialis, prout quilibet bonis et fidelis officialis esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias quarumque, restituet et delliveravit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustris dominatio voluerit et mandaverit, quando et quotiens voluerit, predictum officium baiulie et eius baculum, diffugio, malicia et impedimento quibuscunque pospositis et cessantibus. Et pro inde prestitit sacramentum et homagium preffato magnifico Ioanni de Vilaruel, dicto nomine procuratorio sue illustrissime dominationis recipientis, iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus commendatum. Et pro inde obligavit personam et bona sua mobilia et immobilia ubique habita et habenda, iuravitque etiam in animam suam per Dominum Deum et Eius Sancta Quatuor Evangelia manibus suis corporaliter tacta, predicta ad ipsum concernentia rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contrafacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione. Successive vero continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustre dominationis, dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus iuratis et ceteris probis hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio

sue illustre dominationis. Et confestim predicti honorabili iurati et ceteri probi homines circumstantes, sic ut premittitur congregati, tanquam boni et fideles vassalli, seriatim, unus post alius, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium prefato magnifico Ioane de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promisserunt supradicto magnifico procuratori quod erant et quilibet eorum erit sue illustri dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles et obedientes vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, veris et fidelis vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias. Et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum, mobilia et immobilia, presentia et futura, et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus ipsorum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum concernentia, rata, grata, valida atque firma semper habere, tenere et servare et in nullo contrafacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta, sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus et magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustris dominationis, per ordinem continuari per dictos et infrascriptos notarios, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabilibus Anthonio Caselles clavigero, Anthonio Oliu, Petro Ferrer et Stephano Oliu presbiteris deservientibus in ecclesia Beate Marie iamdicte ville de Blanis.

(*Linia 78*) Successive vero continuando possessionem predictam, preffatus magnificus Ioannes de Vilaruel nomine procuratorio supradicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, die videlicet sabbati, vicesima quinta iamdicti mensis madii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo accessit personaliter, una cum notariis infrascriptis, ad terminum castris de Palaffollis.

Et convocata et congregata die proximedita universitate hominum predicti termini castris de Palaffollis, in presentia et cum interventu predicti magnifici Anthonii Lentis iurium licenciati, iudicis ordinarii predicti, de mandato honorabile Stephani dez Clapers baiuli predicti termini castris de Palaffollis, in platea Villenove eiusdem termini castris de Palaffollis sonitu cornuu et repicamento campane, designata universitatemque eiusdem castris de Palaffollis facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis, universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Predictus honorabilis Stephanus dez Clapers baiulus, Franciscus Puig alias Clapés, Micael de Requena, Gaspar Oliver, Anthonius Vila chirurgicus, Micael Pau, Raphael Mas, Ioannes Roquet, Micael Amat, Micael Vivó, Iacobus Xirau, Micael Pellicer, Ioannes Cases, Anticus Pastell, Baltasar Carbonell, Dominicus Ledó, Gaspar Sabater textor, Ioannes Mas, Iacobus Lopart, Franciscus Carbonell, Iacobus Valls, Anthonius Font, Stephanus Jaumar, Anthonius Mas, Anthonius Verger, Anthonius Caselles, Bernardus Joer, Ioannes Saura, Micael Ferran, Geraldus Bres, Anthonius Vallori, Bartholomeus Miquel, Ioannes Bres, Bernardus Puig, Iohannes Font, Iohannes Puig, Sal-

vator Ramis, Anthonius Gilabert, Micael Moner, Franciscus Torrent, Laurentius Batayer, Micael Padrer, Iacobus Terrades, Bernardus Pinell, Sadorninus Crosa, Iohannes Arquimbau, Gaspar Sabater, Anthonius Dolç, Petrus Riere, Damianus Ropià, Iohannes Padrer, Anthonius Verger, Bartholomeus Rosich, Anthonius Valldejuli dement, Petrus Roig, Bernardinus Aragay, Anthonius Farreri, Anthonius Cortils, Matheus Burch, Iohannes Roig de Gassanons, Petrus Verger, Iohannes Ferran, Stephanus Spital, Iacobus Mestra, Salvator Vives alias Tortós, Micael Vila, Franciscus Verger, Bartholomeus Galter, Anthonius Sopedes, Rafael Amat, Salvius Thomàs, Anthonius Reig, Raphael Xirau, Bartholomeus Sabater, Stephanus Roquer, Petrus Mas, Petrus Gener, Bartholomeus Torrent, Iohannes Palomeres ollerius, Iohannes Palomeres alias Oliver Duran, Anthonius Bonet, Anthonius Stornell, Petrus Borrell, Iohannes Viader, Salvator Puigurri, Iacobus Puigvert, Melchior Jordà, Iohannes Pinell, Iacobus Puig, Stephanus Ferreri, Gaspar Poch, Anthonius Puigrossell, Micael Jordà parrochie Sancti Petri de Pinetta, Raphael Antuny alias Jaubert, Stephanus Rexach, Bartholomeus Forsor, Iacobus Aragó, Iohannes Thomàs et Petrus Camp d'Orsavinyà. Existens coram ipsis personaliter constitutus preffatus magnificus Ioannes de Vilaruel, procurator una et insolidum constitutus et ordinatus cum magnifico Iohannes de Jovara a predicto multum illustri et potente viro et domino domno Federico Enriquez de Cappraria, magno regnorum Castelle et Granate archimarinario, comité Modice in regno Sicilie et vicecomittatum Capprarie et de Basso, terrarum, villarum et baroniarum eorumdem in presenti principatu Cathalonie, predictis sic congregatis obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarios publicos infrascriptos legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuiuslibet eorum insolidum dixit et fecit expositionem sequentem: «Senyores: El illustre senyor don Fadarique Henriquez de Cabrera, almirante maior de Castilla y de Granada, conde de Mòdica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la illustre señora duenya Anna Henriquez de Cabrera, condessa de Mòdica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memòria, enbia haser ell aucto dello que ya se hizo con el procurador e jutge, e vosotros senyores hazed lo mismo, sin perjuisio de los otros titulos e drechos e privilegio militar de su illustre señoria, e conservando e continuando e de nuevo tomando la dicha posesión según que a su illustre señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar». Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatis dato intelligi per notarios infrascriptos, confestim prenominati honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes unanimiter et unus post alium nemine discrepante respondentes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e apparellats, com a fels e obedients vassalls que són del predit il·lustre señor almirant, de fer e complir tot lo que dessús los és demanat. E axí, com millor se puga adeptar a sa e bon renteniment a tota utilitat e proffit de sa il·lustre señoria, com a fels vassalls que li són». Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustris dominationis, dicto procuratorio nomine utendo predicta sua potestate, et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare predictam possessionem predictorum vicecomittatum, villarum, terrarum et baroniarum eorumdem, nomine procuratorio predicti illustris domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio

cuiuscumque, prehabite possessionis ac aditionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegio militaris et aliorum quorumcunque iurium preffati illustre domini principalis sui, et conservando vel continuando seu de novo dictam possessionem accipiendo prout dicto illustri domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustris dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quoniam accepit et aseruit se accipere possessionem realem et actuaalem seu quasi de predictis Villanova et termino castri de Palaffollis, cum iuribus et pertinentiis eorundem, et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscunque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo per dictam Villamnovam et terminum castri de Palaffollis, tanquam dominus, deambulavit in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae. Et deinde, predictus honorabilis baiulus tradidit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto nomine unum regale argentí, in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium, quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predicta villa et termino castri de Palaffollis et in aliis etiam villis, castris et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde, evaginato ense quem in latere suo tenebat, tradidit et deliberavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis baiulus, in signum alte et baxie iurisdictionis, meri et mixti imperii, et cum omimoda gladii potestate quam et que sua illustrissima dominatio habebat et habere debebat in predictis villa et termino castri de Palaffollis.

Et post predicta, supradicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, predicta de causa congregati, unaminiter, nemine discrepante, et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor Almirant de Castella nostron señor».

Subsequenter vero continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, sic ut premittitur congregati, tanquam boni et fideles vassalli, seriatim unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie, ore et manibus commendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt magnifico procuratori, quod erunt quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles, legales et obedientes vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, verus et fidelis vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias. Et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum, mobilia et immobilia, presentia et futura, et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum, per Dominum Deum et Eius Sancta Qua-

tuor Evangelia manibua ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet in solidum consensu rata, grata, valida atque firma semper habere, tenere et servare et in nullo contrafacere vel venire aliquo iure, causa, vel etiam ratione. Que omnia et singula supradicta, facta, gesta, et subsequuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustre dominationis per ordinem continuari per notarios infrascriptos, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabili Leonardo Combastes presbitero deserviente in ecclesia parochiali Sancti Genesii de Palaffollis, Petro Garballer flassaderio cive Barchinone Bartholomeo Roig textore lini parochie de Lorona Barchinomensis diocesis et Anthonio Estaper agricultore parochis Sanctorum Aciscli et Victorie de Duobusrivis.

(*Línia 112*) Deinde vero continuando possessionem predictam, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio supradicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, die videlicet dominicha vicesima sexta iamdicti mensis madii intitulata anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, accessit personaliter una cum notariis infrascriptis ad terminum castri de Montepalatio. Et convocata et congregata die proxime dicta universitate hominum predicti termini castri de Montepalatio, in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Montrotundo procuratoris generalis et Anthonio Lentis iudicis ordinarii predictorum vicecomitatuum Caprarie ac de Basso, de mandato honorabile Cirici Petri Roger baiuli predicti termini castri de Montepalatio et Gabrielis de Trilea baiuli parochie Sancti Martini de Arenys eiusdem termini, in platea ripparie Sancti Pauli de Maritima iamdicti terminini castri de Montepalatio, sonitu cornuum et de viafós, designata universitatemque eiusdem termini castri de Montepalatio facientes, celebrantes et representantes, ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis ocurrentibus negociis universitas predicta ex longueva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari. In qua siquidem convocatione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Honorabilis Ciricus Petrus Roger baiulus dicti termini castri de Montepalatio, honorabilis Gabriel de Trilea baiulus parochie Sancti Martini de Arenys, Bartholomeus Casadevall vallis de Canetto, Tomàs Arroer de Sent Pol, Bernardinus Salvador mercator popule de Calella, Iacobus Poller mercator popule de Calella, Micael Raffart de Manola, Ciricus Monet alias March de Calella, Petrus Ginebra Sancti Aciscli de Vallealta, Petrus Terre sutor ville de Pinetta, Michael Font de Pinetta, Anthonius Creu Ville de Pinetta, Petrus Loreta ville de Pinetta, Franciscus Terre de Calella, Petrus Pujades de Canetto, Bernardus Veyils parochie Sancti Martini de Arenys, Salvius Alomar de la Quortada, Micael Oliver de Calella, Iohannes Lorens de Pinetta, Genisius Arquimbau de Calella, Petrus Fogassot de Calella, Petrus Oliver de la Riera de Calella, Sebastianus Jordà de Pinetta, Franciscus Castellar ville de Pinetta, Christofferus Net de Calella, Petrus Sala de Calella, Salvator Aromir del Mas de Pinetta, Iohannes Canoves vallis de Camonibus, Iacobus Correu de Manola, Andreas Mora corderius de Calella, Iacobus Pera maior dierum de Sent Pol, Franciscus Tixador de Sent Pol, Iohannes Lobet de Sent Pol, Anthonius Salvador de Sent Pol, Petrus Ramon de Sent Pol, Anthonius Sabater del Mas de Sent Pol, Anthonius Sabater del Trast de Sent Pol, Salvator Vieta de Sent Pol, Iohannes Cabanyes textor de Calella, Anthonius Escolà de Sent Pol, Iohannes

Coma de Mont de Manola, Iohannes Cassola alias Feliu de Manola, Antonius Sanou de Canetto, Marcus Oliver de ses Bohigues de Pinetta, Micael Nualart de Rivo de Vallmanya, Petrus Mas de Montecalvo, Iohannes Oliver piscator de Calella, Petrus Pasquol de Pinetta, Petrus Andreu de Canetto, Salvius Vives alias Torró de Buadellia, Iohannes Adroher de Sent Pol, Iohannes Taulada de Rivo, parrochie Sancti Petri de Pinetta, Anthonius Cassola de Pinetta, Anthonius Feliu de Croanyes maior dierum, Marciali Miró de Canetto, Iohannes Bohigues de Pinetta, Petrus Doy de Sent Pol, Nicholaus Flaquer de Pinetta, Salvius Vallori fusterius de Pinetta, Anthonius Vilarasa textor de Pineta, Anthonius Golba de Canetto, Salvator Salvà de Pinetta, Bartholomeus Tapiola del Mas de Pinetta, Salvator Gener de Canetto, Iohannes Vendrell de Mont de Canetto, Antichus Montsant d'Orsvinyà, Sebastianus Fontrodona d'Orsavinyà, Petrus Poses de Canetto, Andreas Riera Sancti Cipriani de Vallealta, Salvator Joan sutor de Sent Pol, Iacobus Terra d'Arenys, Petrus Roquet de Canetto, Salvator Figuerola de Canetto, Iacobus Feliu de Calella, Petrus Monet agricultor de Calella, Petrus Fornaca de Calella, Baltasar Rossell habitator parrochie Sancti Petri de Pinetta, Micael Ciurana de Calella, Salvator Ferran de Calella, Iacobus Poller alias Flaquer de Vall de Calella, Iacobus Thió faber de Calella, Petrus Cellent de Calella, Bartholomeus Pi del Mas de Sent Pol, Iohannes Terre de Calella, Ciprianus Clara alias Morell de Sent Pere, Petrus Nebot de Calella, Arnaldus Moter de Calella, Bernardus Mata de Sent Pol, Micael Mas Sancti Petri de Pinetta, Benedictus Cassà de Calella, Ciricus Salvador de Capiteaspero, Iohannes Tixador de Calella, Iacobus Cassola de Manola, Bartholomeus Florit de Pinetta, Narcissus Castanyer de Pinetta, Iacobus Golba de Canetto, Iohannes Figuera de Calella, Anticus Molera de Caneto, Salvius Torró de Calella, Anthonius Torrent brassarius Sancti Aciscli de Vallalta, Sebastianus Lobet de Calella, Petrus Gori de Pinetta, Anthonius Colomer de Arenys, Michael Raymundo Doria, Iacobus Coma de Capiteaspero, Iohannes March alias Xoy de Calella, Franciscus Gener de Calella, Iacobus Cho piscator de Calella, Petrus Coma parator de Pinetta, Bernardus Texonera de Pinetta, Perus Ros Sancti Petri de Pinetta, Anticus Ferreres basterius de Pinetta, Anticus Arovay de Pinetta, Anthonius Pera de Sent Pol, Iacobus Oller de Sent Pol, Bernardus Martorell de Sent Pol, Iohannes Reig de Sent Pol, Benedictus Leuger de Canetto, Sebastianus Sabater de Sent Pol, Bartholomeus Bernoy de Canetto, Petrus Batle fusterius de Pinetta, Bartholomeus Creu alias Coma dez Terres de Pinetta, Anthonius Roca de Sent Pol, Iohannes Sabater del Mas de Sent Pol, Petrus Malet de Sent Pol, Anthonius Carbó faber de Sent Pol, Bartholomeus Estolt de Sent Pol, Clemens Vives parrochia Sancti Petri de Pinetta, Iohannes Coll Alias Bofill de Rivo parrochie Sancti Petri de Pinetta, Ioannes Boxonada de Sent Pol, Micael Farrer de Canetto, Bartholomeus Teulada molinarius Sancti Cipriani, Bartholomeus Villar del Grau, Anthonius Nuix de Sent Pol, Salvator Sala de Sent Pol, Guillermus Carreres de Sent Pol, Iohannes Guarido alias Sauleda de Sent Pol, Gabriel Lana alias Vendrell de l'Arboceda, Anthonius Vivo Sancti Petri de Pinetta, Iohannes Roig agricultor de Pinetta, Petrus Oller alias Veya de Bosco de Sent Pol, Iohannes Bodí de Sent Pol, Franciscus Arenes de Sent Pol, Iohannes Pi de Sent Pol, Anthonius Ramon de Sent Pol, Micael Roura de Sent Pol, Iohannes Bigues de Canetto, Iacobus Pasqual de Mar de Arenys, Petrus Pujades de Canetto, Bartholomeus Maresma Sancti Aciscli, Iohannes Villar de Sent Pol, Bartholomeus Sastre de Sent Pol, Iohannes Oller de Sent Pol, Gaspar Plana d'Orsavinyà, Iacobus

Oliver Pere Maior dierum de Sent Pol, Iohannes Lobet del Molí de Sent Pol, Iacobus Cortils de Pinetta, Iohannes Jaumot dez Coll de Sent Pol, Iacobus Oliver alias March de Calella, Guillelmus Pi de Sent Pol, Bartholomeus Jaumot de Sent Pol, Iohannes Castellar dez Portellar de Pinetta, Bartholomeus Flaquer de Pinetta, Gabridel Cicmasa de Sent Pol, Anthonius Flaquer de Calella, Anthonius Correu de Pinetta, Bartholomeus Flaquer de Montpalau, Marcus Martorell de Montpalau, Mathias Rexac de Canovellis, Iohannes Roger de Manola, Pretrus Reig de Manola, Micael Tixador de Manola, Petrus Rahull Sancti Cipriani, Bartholomeus Campdesunyer, Iacobus Sabater de Sent Pol, Bernardus Rahull alias Ferrer de Riu Sancti Petri de Pinetta, Iohannes Pou textor de Pinetta, Franciscus Moré de Sent Pol, Iohannes Coll Sancti Aciscli, Paulus Lobet de Buadellis, Martinus Carreres brassarius, Benedictus Palau de la Serra de Pinetta, Anthonius Rahull faber de Sent Pol, Gaspar Riu Sancti Petri de Pinetta, Anthonius Terrades alias Portell d'Orsavinya, Bartholomeus Misser de Canetto, Anthonius Torpi de Sent Pol, Bartholomeus Andreu de Canetto, Bernardina Estrader alias Gener de Canetto, Anthonius Parera alias Ginebra Sancti Aciscli, Rocus Josep Sancti Cipriani, Anthonius Catà alias lobet del Molí Sancti Cipriani, Micael Casalins d'orsavinyà, Petrus Plana d'Orsavinyà, Micael Caselles d'Orsavinyà, Sebastianus Clarà d'Orsavinyà, Amator Rossell de Montecalvo, Marcus Vallamanya de Sent Pol, Iacobus Tender de Sent Pol, Anthonius Fonolleda alias Mata Sancti Cipriani, Iohannes Moni de Canetto, Iacobus Moré sartor ripparie Sancti Pauli, Salvator Puig de Croanyes, Salvator Oliver de Gasconibus, Anthonius Oller de Sent Pol, Bartholomeus Roura de Calella, Iacobus Torrent de la Quortada, Anthonius Iohannes Oller de la Quortada, Micael Sabater de Capite Aspero, Bartholomeus Vives de la Quortada, Iacobusa Plana de Montecalvo, Iohannes Parera Sancti Aciscli, Iacobus Borrell sutor de Arenys, Iohannes Plana de Montecalvo, Iacobus Leuger de Canetto, Bernardus Ginestar de Sent Pol, Nicael Palomer alias Ros de ses Citjes d'Orsavinyà, Iohannes Junyol de Canetto, Petrus Carreras de s'Arboçada, Petrus Arquer faber de Canetto, Anthonius Soler boterius de Canetto, Iacobs Vives alias Vilar de Arenys, Micael Gilabert de Manola, Carolus Texonera de Arenys, Anticus Oliver Sancti Cipriani de Vallealta, Petrus Moré de Manola, Gabriel Reig parator de Pinetta, Marcialis Josep de Sent Pol, Bernardus Sauleda de Sent Pol, Bernardus Puig de Canetto, Iohannes Leu de Arenys, Micael Villar de Bosco parrochie Sancti Cipriani, Raphael Sabrià de Sent Pol, Iohannes Pujades de Sent Pol, Bartholomeus Soler de Canetto et Blasius Goyville de Pinetta. Existens coram ipsis personaliter constitutus preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a multum illustri et potente viro et domino domno Federico Henríquez de Cappraria magno regnorum Castelle et Granate archimarino, comité Modice in regno Sicilie et vicecomitte vicecomittatum Capprarie et de Basso, terrarum, villarum et baroniarum eorundem in presenti principatu Cathalonie, supradictis honorabilibus baiulis et ceteris probis hominibus sic congregatis obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarios infrascriptos legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procuracionis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Senyores: El illustrissimo señor don Fadrique Henriquez de Cabrera, almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession como heredero universal y testamentario executor

de la illustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera condessa de Modica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, enbia hazer el aucto dello que ya se hiso con el procurador e jutge, e vosotros senyores hazed lo mismo, sin perjuhisio de los otros titulos e dretchos e privilegio militar de su illustrissima señoria. E conservando e continuando o de nuevo tomando la dicha possession según que a su illustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar».

Quoquem procurationis mandato exhibito, et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarios infrascriptos, confestim prenominati honorabili baiuli et ceteri probi homines circumstantes, unanimiter, et unus post alium, nemine discrepante respondententes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparellats, com a fels e obediens vassals que són del predit illustrissim señor Almirant de fer e complir tot lo que dessús los és demanat, e així com millor se pugua adeptar a sa e bon enteniment e a tota utilitat e proffit de sa illustrissima señoria, com a fels vassalls que li són». Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate, et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare predictam possessionem nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscumque prehabite possessionis hac aditionis, hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcunque iurum preffati illustrissimi domini principalis sui, et conservando et continuando seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue Illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quoniam accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actualem seu quasi de predicto termino castri de Montepalatio, locis et territoris eiusdem et cum iuribus et pertinentiis eorundem, et oer eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis bonis, iuris ac totius predictae universalis hereditatis. Et de nunc, per dictum castrum de Montepalatio et ripariam Sancti Pauli de Marírrima, tanquam dominus deambulavit in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae. Et deinde, predicti honorabilis baiuli uterque eorum, dedit, tradidit et liberavit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto nomine unum regale argenti, in signum possessionis vel quasi omnium redditum, proventum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis termino castri de Montepalatio et parrochia Sancti Martini de Arenys et in aliis etiam villis, castris et locis totius predictae universalis hereditatis.

Et deinde, dictus honorabilis baiulus predicti termini castri de Montepalatio, evaginato ense quem in latere tenebat, tradidit et delliberavit eum in manu dextera preffati et magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis baiulus in signum alte et baxie iurisdictionis, meri ac mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habebat et habere debebat in predicto termino castri de Montepalatio et locis eiusdem. Et post predicta supradicti honorabilis baiuli et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati, unanimiter nemine discrepante et unus post alium

respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor almirant de Castella nostron Señor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, dixit que mandabat sicut de facto mandavit predictis honorabilibus baiulis et ceteris probis hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis et confestim predicti honorabili baiuli et ceteri probi homines circunstantes sic ut premititur congregati, tamquam boni et fideles vassallis, seriatim, unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium predicto magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie, ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convennerunt et bona fide promisserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominatini et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles, legales et obedientes vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, verus et fidelis vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias et proinde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et quibuslibet eorum, per Dominum Deum et Eius Sancta Quatuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum consennentia rata, grata, valida atque firma semper habere, tenere et servare, et in ullo contrafacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta, sic dicta, facta gesta et subsequuta, petit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis per ordinem continuari per dictos et infrascriptos notarios, presentibus protestibus ad premissa vocatis venerabilibus Bartholomeo Sala beneficiato in ecclesie parrochiali Sancti Martini de Arenys, Bernardo Gibert beneficiato in capella Sancti Iacobi predicte ripparie Sancti Pauli de Marittima presbiteris, Micaele Marquès parrochie de Vilaubino, Bartholomeo Cimon ville de Palamosio, Guillermo Civilla, calaffato ville de Peniscole regni Valentie et Iacobo Martí brasserio de Nissa.

(*Línia 174*) Et est sciendum quod in predictis firmavit et iuramentum et homagium prestitit predictus Blasius Goy intra parrochiam Sancti Stephani de Torderia die videlicet lune tercia mensis iunii anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, presentibus testibus ad hec vocati venerabili Iacobo Torrent presbitero deserviente in predicta ecclesia de Torderia et magnifico Francisco Matheu milite civitatis Minorise diocesis Vicensis.

(*Línia 175*) Subsequenter vero continuando possessionem predictam, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio supradicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, die videlicet lune vicesima septima iamdicti mensis madii intitulata anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, accesit persona-

liter, una mecum Iacobo Iohanne Coll notario ac substituto iurato infrascripto ad villam Sancti Celedonii.

Et convocata ac congregata die proxime dicta universitate hominum predictae ville Sancti Celedonii, Barchinonense diocesis, in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo procuratoris generalis et Anthonii Lentes iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Capprarie et de Basso, de mandato honorabile Iacobi Julià baiuli eiusdem ville, in capella dicte ville Sancti Celedonii, sono campane et voce preconis per prius emissis universitatemque eiusdem ville facientes, celebrantes et representantes, ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negotiis universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Dictus honorabilis Iacobus Julià baiulus dicte ville Sancti Celedonii, Anthonius Ortal, Michael Garballer in concurrenti anni cindici dicte ville, honorabilis Iohannes Ferreres clavarius predictorum vicecomittatum Capprarie ac de Basso, honorabilis Bernadus Jaupí alias Julià mercator, discretus Ferrarius Ludovicus de Busquets notarius regius, Micael Serra sutor, Salvator Vidal, parator, Iohannes Partegàs textor, Salvador Pol saltor, Bartholomeus Canal parator, Micael Blanch parator, Grabiell Boter parator, Narcissus Caldeduch sartor, Nicolaus Roig alias Pol parator, Bernardinus Partegàs textor, Iohannes Fabregues alias Vinyamatha parator, Iohannes Morull agricultor, Micael Ribes parator, Bernardinus Montalt parator, Micael Miquel parator, Narcissus Loró agricultor, Laurentius Maynou alias Roquosa, Anthonius Carreres agricultor, Petrus Domènech agricultor, Bernardus Poch agricultor, Iohannes Busquet agricultor, Nicolau Oliver agricultor, Anticus Fabrer agricultor, Martinus Fabrer agricultor, Bartholomeus Pegarau, Micael Minuart agricultor, Iohannes Barberus brassarius, Franciscus Minuart agricultor, Iohannes Codina agricultor, Bernardinus Colell sutor, Micael Gerba brassarius, Iohannes Mas agricultor, Franciscus Framia agricultor, Petrus Partegàs del Mas agricultor, Martinus Blanch parator, Nicolaus Rocosa sutor, Mateus Vilar parator, Andeas Pol textor lane, Micael Gurri agricultor, Petrus Bach textor, Petrus Sagristà barberius, Iohannes Ortal magister domorum, Petrus Sura agricultor, Iohannes Ortal textor lane, Simeon Cortina parator, Benedictus Torrent parator, Anthonius Guillem textor, Anthonius Font textor, Iohannes Sanctpera basterius, Iohannes Minuart agricultor, Bernardinus Serra sutor, Iohannes Regàs parator, Iacobus Soler textor lini, Petrus Mestra textor, Martinus Padrosa, Stephanus Bruger, Anticus Arquer, Petrus Coll textor, Petrus Molins parator, Anthonius Feliu faber, Anthonius Bach parator, Anthonius Abril parator, Sagismundus Valls agricultor, Iacobus Cabanyils agricultor, Salvador Lunell alias Pol agricultor, Petrus Loró, Bartholomeus Soler ollerius, Patrus Pol textor, Micael Font faber, Gabriel Valls agricultor, Iacobus Buada agricultor, Huguetus Bover anaperius, Micael Ballet agricultor, Petrus Caldera sartor, Bartholomeus Galter sartor, Iacobus Gilabert parator, Sagimundus Codina parator, Micael Pol parator, Iacobus Caralt textor, Bartholomeus Minuart agricultor, Iohannes Alsina brassarius, Iohannes Morull apotecarius, Iacobus Padrosa, Laurentius cabanyils, Petrus Vidal, Anthonius Ginestar et Narcissus Coll, existens coram ipsis personaliter constitutus preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a multum illustri et potente viro et domino domno Federico Henríquez de Cap-

praria magno regnorum Castelle et Granate archimarino, comitte Modice in regno Sicilie et vicecomitte vicecomittatum Campprarie et de Basso, terrarum, villarum et baroniarum eorumdem in presentí principatu Cathalonie, supradictis honorabilibus baiuli, scindicis et ceteris probis hominibus sic congregatis obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Faderique Henriquez de Cabrera, almirante maior de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Modica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, embia haser el aucto dello que ya se hiso con el procurador e jutge, e vosotros senyores hased lo mismo, sin perjuyso de los otros titulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria. E conservando e continuando o de nuevo tomando de la dicha possession según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar».

Quoquidem procurationis mandato exhibito, et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per dictum notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabilis baiulus, scindici et ceteri probi homines circumstances unanimiter et unus post alium, nemine discrepante respondentes dixerunt: «Que ells staven e són prests e aparellats, quom a fells e obedients vassalls que són del predit ilustrissim señor almirant, de fer e complir tot lo que dessus los és demanat. E així com millor se puga adeptar a sa e bon emaniment a tota utilitat e proffit de sa ilustrissima señoria quom a fells vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare predictam possessionem nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscunque prelibate possessionis ac aditionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcumque iurim preffati illustrissimi domini principalis sui. Et conservando vel continuando seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premissis in hunc que sequitur modum. Quod predicti scindici nomine totius predictis universitatis et ville Sancti Celedonii et predictes honorabili baiulo et ceteris probi hominibus, videntibus et consensientibus tradiderunt preffato magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis claves portalis maioris eiusdem ville Sancti Celonii. Et intromiserunt iandictum magnificum procuratorem per eius manum dexteram interius dictam villam, et exterius et ceteris probis hominibus confestim idem magnificus procurator dicto nomine clausit et successive aperuit portas predicti portalis iamdicte ville Sancti Celedonii, et denuo per dictam villam Sancti Celedonii tanquam dominus deambulavit, in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae. Et redeundo ad pristinum locum ubi suam propositionem destinaverat, nomine procuratorio sue illustris-

sime dominationis accepit et asseruit se accipere tam re quam animo possessionem de predicta villa Sancti Celedoni cum territoriis, iuribus et pertinentiis eiusdem Et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscunque totius predictes universalis hereditatis.

Et deinde predictus honorabilis baiulus dedit et deliveravit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel, dicto domine, unum regale argenti in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predicta villa Sancti Celedoni et territoriis eiusdem et in aliis etiam villis castris et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde evaginato ense quem in latere suo tenebat, tradidit et deliveravit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustris dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis baiulus in signum alte et baxie iurisdictionis, meri et mixti imperii, et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habebat et habere debebat in predicta villa Santi Celedoni et territoriis eiusdem. Et post predicta, supradicti honorabilis baiulus scindici et ceteri probi homines circumstantes, predicta de causa congregati, unanimiter nemine discrepante, et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor almirant de Castella nostron señor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus baiulo, scindicis et ceteris probis hominibus superius memoratis quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et condestim, predicti honorabilis baiulus, scindici et ceteri probi homines circumstantes sic ut premittitur congregati, tamquam boni et fideles vassalli, seriatim unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii, convenerunt et bona fide promiserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles, legales et obedientes vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, verus et fidelis vassallus esse debet et teneatur suo domino naturali tam de iure et consuetudine quam alias. Et proinde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum concernentia rata, grata, valida atque firma semper habere, tenere et servare et in nullo contrafacere vel venire aliquo iure, causa, vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus testibus ad premissa vocatis venerabilibus Sebastiano Salva, Iohanne Dallet, Iohanne Estaper, Pe-

tro Urgell, Iohanne Pontarró et Iohanne Partegàs presbiteris deservientibus in ecclesia Sancti Martini de Partegatio Barchinonensis Diocesis.

(*Línia 215*) Rursus vero, continuando possessionem predictam, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio supradicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, dicta et eadem die lune, vicesima septima mensis madii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto ad cellariam sive locum de Palatio Torderia, termini castri de Montecluso. Et convocata ac congregata, die proxime dicta, universitate hominum predicti termini castri de Montecluso et baiulie de Montesigno eiusdem termini de Montecluso, in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo procuratoris generalis et Anthonii Lentes iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Capprarie ac de Basso, de mandato honorabile Bartholomei Galcerandi de Canyamàs baiuli predicti termini castri de Montecluso et Bartholomei Bancells locumtenentis baiuli dicte baiulie de Montesigno, in platea dicte cellarie de Palatio Torderia, per repicamentum simbalorum et sono de viafos prius emissis, designata universitatemque eusdem termini castri de Montecluso facientes, celebrantes et representantes, ubi et eo modo quibus prohiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta, ex longeva et antiqua consuetudine, solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocacione et congregacione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Predictus honorabilis Bartholomeus Galcerandus de Canyamàs baiulus predicti termini castri de Montecluso, honorabilis Bartholomeus Bancells locumtenens baiuli de Montesigno, Petrus Mosturós, Micael Costa de Masquerolis, Iacobus Sureda de Palatio, Anthonius Eras alias Carbonell, Marcialis Trahuna de la Costa, Ioannes Pou de Palatio, Ioannes Pi textos, Hieronimus Gordia barberius, Salvius Ribalta, Bernardus Peyró alias Bosch, Micael ribal agricultor Sancti Stephani, Petrus Lobera Sancti Stephani, Benedictus Sabater, Petrus Pinell, Bernardus Pagà, Petrus Corney, Petrus Maynou Sancti Stephani, Petrus Ruibalta alias Flameya de Palatio, Ioannes Micael Vila Sancti Stephani, Sagismundus Dolça de Folgàs, Bartholomeus Pagà fusterius de Palatio, Ioannes Robert ollerius de Palatio, Anthonius Prat parator, Bartholomeus Bou, Anthonius Martorell de Palatio, Bernardus Sala de ses Figueres de Palatio, Iacobus Minuart faber Sancti Stephani, Anthonius Sala alias Garau, Anthonius Garau de Palatio, Narcissus March Sancti Stephani, Petrus Auleda Sancti Stephani, Franciscus Prat Sancti Stephani, Petrus Auleda Sancti Stephani, Petrus Corts alias Vila Sancti Stephani, Iacobus Martí de Palatio, Anthonius Puig de Mir de Vallgorguina, Anthonius Peyró de Palatio, Iohannes Carbonell de Pinells, Nicolaus Gener de Mosquerolis, Paulus Alsina de Palatio, Salvius Perpunter de Palatio, Ioannes Bonanat de Palatio, Ioannes Terrades de Sancto Stephano, Salvator Net Sancti Stephani, Petrus Torrent Sancti Stephani, Micael Mataró textor de Palatio, Stephanus Donadeu Sancti Stephani, Stephanus Molins Sancti Stephani, Bartholomeus Riera alias Bosch Sancti Stephani, Iacobus Vilar alias Servià, Sagismundus Canyelles alias Vilatort, Salvator Comte alias Estrada de Palatio, Stephanus Puigvert Sancti Stephani, Bartholomeus Leget de Palatio, Salvius Martorell de Palatio, Iacobus Lobera parator, Anthonius Peytaví de Masquerolis, Anthonius Riera comorans in domo d'en Illa de Mascarolis, Bartholomeus Vila de Palatio, Petrus

Ioannes Saleta de Palatio, Anthonius Alamany parator de Palatio, Ioannes Crivallés de Palatio, Iacobus Mitjà textor lini, Bartholomeus Xiquit textor, Sebastianus Andreu de Palatio, Pontius Ledó Sancti Stephani, Petrus Estrada, Sancti Stephani, Anthonius Vila alias Pujol de Montesigno, Micael Servera de Montesigno, Narcissus Ouyol Sancti Stephani, Anthonius Murey habitator de Palatio, Petrus Saleta, Bernardus Sala de Pinellís, Stephanus Sureda Sancti Stephani, Anthonius Net alias Garballer, Iacobus Marquès faber de Palatio, Narcissus Viladecans de la Costa, Micael Rocolons de la Costa, Raphael Calls Sancti Stephani, Iohannes Molar de Campins, Nicolaus Rovira de Folgàs, Salvius Noguera de Mascarolis, Iacobus Net Sancti Stephani, Anthonius Dalmau de la Costa, Salvius Rovira de Folgàs, Ioannes Clos alias Lobet de Folgàs, Ioannes Vilar de la Costa, Iacobus Carbonell de Palatio, Iohannes Torró de Palatio, Gaspar Riba de Palatio, Stephanus Jovany Sancti Stephani, Petrus Andreu de Palatio, Micael Bressó alias Miquelet sutor de Palatio, Bartholomeus Abril de Palatio, Iacobus Antich alias Martí Sancti Stephani, Petrus del Quest magister domorum, Gaspar Portell de Palatio et Iohannes Vidal sartor de Palatio. Existens coram ipsis personaliter constitutus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a predictum multum illustri et potente viro domino Federico Henríquez de Capparria magno regnorum Castelle et Granate archimarinus, supradictis honorabilibus baiulis et ceteris probis hominibus sic congregatis, obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuiuslibet eorum insolidum dixit, fecit, et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Federique Henríquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possessiom quomo heredero universal y testamentario executor de la illustrima senyora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Modica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, embia hazer el aucto d'ello que ya se hizo con el procurador e Jutge e vosotros senyores hazed lo mismo sin perjuisio de los otros titulos e drechos privilegio militar de su ilustrissima señoria e conservando e continuando o de nuevo tomando la dicha possession según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar».

Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabili baiuli et ceteri probi homines circumstantes unanimiter et unus post alium, nemine discrepante, respondentes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparellats, com a fels e obedientes vassalls que són del predit ilustrissim señor almirant, de fer e complir tot lo que dessus los és demanat, e axí com millor se puga adeptar a sa e bon enteniment, a tota utilitat e profit de sa ilustrissima señoria, com a fels vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua protestate, et volendo dicto procuratorio nomine adipsi seu continuare predictam possessionem, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predicte nomine Anne consortis sue, sine periudicio cuiscunque prehabite possessionis ac additionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcunque iurium preffati

illustrissimi domini principalis sui. Et conservando vel continuando seu de novo dictam possessionem acciπendo, prout dicto illustrissimo domino erit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus et modificationibus premissis in hunc que sequitur modum: Quoniam accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actualem seu quasi de predicto termino castri de Montecluso, parrochiis ac teritoriis eiusdem et cum iuribus et pertinentiis suis. Et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac teritoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscunque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo predictum terminum castri de Montecluso et cellariam sive locum de Palatio Torderia deambulavit tanquam dominus in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae. Et deinde, predicti honorabiles baiulus et locumtenens baiuli, uterque eorum tradidit et liberavit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto nomine unum regalem argenti, in signum possessionis vel quasi omnium reddituum proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis termino castri de montecluso ac parrochia de Montesigno et teritoriis eiusdem et in aliis etiam villis, castris, et locis totius predictae universalis hereditatis.

Et deinde, dictus honorabilis baiulus de Montecluso, evaginato ense que in latere suo tenebat, tradidit et delibavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohanni de Vilaruel prouatori sue illustrissime dominationis et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabili baiuli in signum alte et baxie iurisdictionis meri ac mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate quam et que sua illustrissima dominatio habebat e habere debebat in predicto termino castri de Montecluso et parrochiis eiusdem.

Et post predicta supradicti honorabilis baiulus, locumtenens baiuli et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati unanimiter nemine discrepante et unus post alium respondentes dixerunt alta et intelligibili voce: «Deu mantingua lo señor Almirant de Castella nostron senyor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat sicut de facto mandavit predictus honorabilibus baiulo locumtenenti baiuli et ceteris probis hominibus superius memoratis quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabili baiulus, locumtenens baiuli et ceteri probi homines circumstantes sic ut premittitur congregati, tanquam boni et fideles vassalli, seriatim unus post alium fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Chatalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationis et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles, legales et obedientes vassalli de corpore et avere sic et prout quilibet bonus, verus et fidelis vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali tam de iure et consuetudine quam alias. Et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sacta Quattuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta predicta om-

nia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum concernentia, rata, grata, valida atque firma semper habere, tenere et servare et in nullum contraffacere vel venire aliquo iure causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta sic dicta, facta gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus protestibus ad premissa vocatis venerabilibus Bernardo Coll de Bous ebdomedario minore Sancti Stephani, Petro Pou beneficiato in ecclesia Beate Marie de Palatio Torderia, Iacobo Amat parrochie Sancti Stephani de Palatio Torderia, Petro Castell vicario ecclesia Sancti Iuliani de Montesigno et Iohanne Sala. Presbiteris deservientibus in predicta ecclesie Beate Marie de Palatio Torderia.

(*Linia 258*) Subsequenter vero continuando possessionem predictam, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio supradicti illustrissimi domini admirati Castelle, die videlicet mercurii vicesimanona iamdicti mensis madii intitulata anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto ad baiuliam de N'Orri in plano vulgo dicto de Biura.

Et convocata ac congregata die proxime dicta universitate hominum predictae baiulie de N'Orri, parrochiarum et pertinentiarum eiusdem in presentia et cun interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo predictorum vicecomitatuum Capprarie et de Basso, de mandato honorabile Iohannis Negrell baiuli predictae baiulie de N'Orri in plano viugo dicto de Biura parrochie Sancti Feliicis de Bursalevi, per repicamentum campane et sono de viafos per prius emissis, designatam universitatemque eiusdem baiulie parrochiarum et pertinentiarum eiusdem baiulie de N'Orri facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta, ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocacione et congregacione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui secuntur: Predictus honorabilis Iohannes Negrell baiulus dicte baiulis de N'Orri et parrochiarum eiusdem, Gaspar de Podiomarino de Grionibus, Salvius Cortina Sancti Salvatoris de Breda, Micael Tascal Sancti Salvatoris, Dalmacius Bou Sancti Salvatoris, Anthonius Blanch Sancti Salvatoris, Petrus Batlle Santi Salvatoris, Nicolaus Perejaume Sancti Salvatoris, Franciscus Carbonell Sancti Salvatoris, Bartholomeus Miquel Sancti Salvatoris, Petrus Pidemont de Viabrea, Petrus Videvall de Viabrea, Salvius Miquel Sancti Salvatoris, Petrus Cortina Sancti Salvatoris, Gabriel Masó de Juanetto, Iohannes Mascorda Sancti Salvatoris, Salvator Torrent Sancti Salvatoris, Andreas Església de Juanetto, Bernardus Pla de Juanetto, Anthonius Busquets de Grionibus, Bernardus Plana de Viabrea, Micael Parerol de Macianis, Salvius Galceran Sancti Salvatoris, Phelipus Regàs Sancti Salvatoris, Amator Esglésies Gasrandis, Bernardus Sacrestia de Gaserandis, Anthonius Boer de Raminione, Anthonius Serra de Raminione, Iohannes Esbert de Gaserandis, Anthonius Gaspar Joan de Macianis, Andreas Yvern de Raminione, Genisius Esglésies alias Lorens Sancti Salvatoris, Petrus Perearnau de Riellis, Salvius Framia de Riellis, Petrus Sangles Sancti Salvatoris, Micael Martí de Masianis, Franciscus Bosch Sancti Salvatoris, Ypolitus Ledó de Gasaran-

dis, Anthonius Pla de Gasarandis, Salvius Avellaneda de Massianis, Salvius March de Massianis, Bernardus Ledó de Massianis, Iohannes Colomer de Raminione, Micael Boix de Arbucii, Bernardus Bayer de Arbucii, Salvator Raffart de Arbucii, Iacobus Agostí de Arbucii, Petrus Garau de Arbucii, Iohannes, Torrent de Arbucii, Iohannes Bellveyi de Arbucii, Franciscus Bayer de Arbucii, Salvius Verdaguer de Arbucii, Iohannes Folgueres de Arbucii, Segismundus Mola Sancti Felicis, Iohannes Subirà de Arbucii, Bernardus Pujató de Arbucii, Anthonius Bossalleu Sancti Felicis, Petrus Pons Sancti Felicis, Petrus Joan Sancti Salvatoris, Sagismundus Sacristia Sancti Salvatoris, Iohannes Carbonell de Massianis. Iohannes Marlet de Rielles, Anthonius Congost de Arbucii, Salvius Folgueres de Arbucii, Marcialis Marlet de Riellis, Petrus Palegrí de Riellis, Iohannes Canaleta de Juanetto, Salvator Orta Sancti Felicis, Micael Coll de Arbucii Iacobus Massaguer Sancti Felicis, Petrus Pujató de Arbucii, Micael Torró de Arbucii, Anthonius Baró Sancti Felicis, Iohannes Morer de Arbucii, Anthonius Pagès Sancti Felicis de Bursalevi, Bartholomeus Martí alias Serra de Massianis, Petrus Fexes de Massianis, Micael Coll de Massianis, Salvius Toya de Raminione, Iacobus Mas de Massianis, Gabriel Viader de Massianis, Petrus Castelló de Grionibus, Iohannes Ferran alias Oliver de Massianis, Iacobus Agostí de Massianis, Salvator Molera de Raminione, Iohannes Maynou de Raminione, Petrus Serrat Sancti Felicis, Petrus Fontseca Sancti Felicis, Petrus Fogueroles Sancti Felicis, Iohannes Saurí Sancti Felicis, Iohannes Aulinells Sancti Felicis, Amator Agut de Grionibus, Laurentius Vilar alias Torra de Arbucii, Petrus Marqués de Arbucii, Micael Regàs de Liòs, Gabriel Falgueres de Montesorico parrochie de Arbucii, Bernardus Torrent de Arbucii, Anthonius Pla de Arbucii et Petrus Bernada de Massianis, existens coram ipsis personaliter constitutus predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a preffato et potente viro et domino domno Federico Henriquez de Cappraria magno regnorum Castelle et Granate archimarinò, suppradictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus sic congregatis, obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Federique Henriquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Mòdica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession como heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera condessa de Mòdica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, embia hazer ell aucto d'ello que ya se hizo con el procurador e Jutge, e vosotros señores haced lo mismo sin perjuisio de los otros títulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria, e conservando o continuando o de nuevo tomando la dicha possession según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar».

Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes unanimiter et unus post alium nemine discrepante respondententes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e apparellats com a fels e obedients vassalls que són del predit illustrissim señor almirant de fer e complir tot lo que dessús los és

demanat e així com millor se puga adeptar a sa e bon enteniment a tota utilitat e profit de sa illustrissima señoria, com a fels vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare predictam possessionem nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscunque rehabite possessionis ac aditionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quoruncunque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui, et conservando vel continuando seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilis et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus. Et modificationibus premissis in hunc que sequitur modum: Quoniam accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actualem seu quasi de predictis baulia de N'Orri, parrochiis et territoriis eiusdem ac cum iuribus et pertinentiis suis, et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscunque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo per dictam baiuliam sive territorium de N'Orri, tanquam dominus deambulavit, in signum possessionis ex parte sue illustrissima dominationis adeptae.

Et deinde predictus honorabilis baiulus de N'Orri tradidit et delliberavit predicto magnifico Ioanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine unum regale argenti in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis baiulia de N'Orri, territoriis et pertinentiis eiusdem et in aliis etiam villis, castris et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde predicto honorabili baiulo de N'Orri, evaginato ense quem in lattere suo tenebat, tradidit et delliberavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabile baiuli, in signum alte et baxie iurisdictionis, meri ac mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habebat et habere debet in predicta baiulia de N'Orri, parrochiis et pertinentiis eiusdem.

Et post predicta supradicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati unanimiter nemine discrepante et unus post alium rerspondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Deu mantinga lo señor Almirant de Castilla nostron señor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit predictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus superius memoratis quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratori sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes sic ut premititur, tanquam boni et fideles vassalli, seriatim unus post alium fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle recipienti iuxta usaticos Barchionone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide

promiserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandavit, boni, fideles, legales et obedientes vassalli de corpore et avere, sicut prout quilibet bonus verus et idelis vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali tam de iure et consuetudine quam alias, et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum, mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia, manus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum consensentia, rata, grata, valida atque firma semper habere, tenere et servare, et in nullo contrafacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta sic dicta facta, gesta et subsecuta petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium presentibus pro testibus ad premissa vocatis magnifico Francisco Mathei domicello civitatis Minorise Vicensis diocesis, Petro Velissa de Olivares abbate de Valladolid regni Castelle, Petro Moradell de Cardedeu Barchinonensis diocesis et Iohanne Serra parrochie Beate Marie de So Urgellensis diocesis.

(*Línia 300*) Successive vero dicta et eadem die mercurii vicesima nona iamdicti mensis madii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini admirati Castelle accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto in castro sive fortalicio de Montesorico, animo ut dixit continuandi possessionem predictam. Et rursus constitutus personaliter coram et ante presentiam magnifici Alphonsi d'Escovar domicelli et capitanei castris predicti de Montesorico, intromissi in dictum castrum et existentis in portali maiori eiusdem fortalitii idem magnifico Alphonso d'Escovar, dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis verbi fecit et direxit sibi expositionem sequentem: «Notario datme por testimonio de quomo yo, Juan de Vilaruel procurator del illustrissimo señor don Federique Henriquez de Cabrera, almirante de Castilla, conde de Mòdica, vizconde de Cabrera y de Bas, quomo heredero universal y testamentario executor que su señoria es de la illustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera su muger, de recordable memoria, por virtud d'este poder que de su illustrissima señoria tengo, de lo qual hasemos hostention prout et cetera, le requerimos en nombre su señoria nos entregue esta fortaleza de Monsorio, que por su señoria tiene y por la dicha illustre señora condessa su muger que en gloria sea, quomo su señoria lo manda por este dicho poder».

Et incontinenti dictus magnificus Alphonsus d'Escovar capitaneus respondendo verbo dixit: «Que visto lo que por su señoria le es mandado, esta presto y aparejado de complir lo contenido en dicho requerimiento». Et statim de facto tradidit et delibavit preffato magnifico Iohanni de Vilaruel claves dicti castris sive fortalici de Montesorico. Et intrante intus dictum castrum, exterius vero remanente preffato magnifico Alphonso d'Escovar, idem magnificus Ioannes de Vilaruel dicto procuratorio nomine apprehendit

sive continuavit possessionem predictam sue quasi de predicto castro sive fortalitio, cum iuribus et pertinentiis suis, dixitque et exposuit sequentia laica verba: «Notario: Datme por testimonio quomo yo Iuan de Vilaruel en nombre y quomo procurador que soy del dicho ilustrissimo señor Almirante y conde e vizconde de Cabrera y de Bas recibo esta dicha fortaleza de Montesorio con todos sus pertrechos e bastimentos y otras cosas de la dicha fortaleza, en nombre del ilustrissimo señor almirante my señor quomo heredero universal y testamentario executor de la dicha ilustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera condesa de Modica vizcondesa de Cabrera y de Bas que en gloria sea». Et predicta, ut asseruit, dixit et fecit dicto procuratorio nomine, sine tamen periudicio cuiscunque prehabite possessionis et aditionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum iurium competentium et competendorum sue illustrissime dominationi, et continuando siue conservando, aut de novo accipiendo, possessionem predictam. Et confestim, non divertendo ad alios actus dictus magnificus Iohannes de Vilaruel clausit et successive aperit portas maiores eiusdem fortalitii, et in signum possessinis adepte ex parte sue illustrissime dominationis, per eum deambulavit.

Et denuo vocavit predictum magnificum Alphonsum d'Escovar dixit et direxit ei sequentia laica verba, que fuerunt de verbo ad verbum per me dictum et infrascriptum notarium continuata: «Señor Alonso d'Escovar, por la mucha confiansa que el Almirante tiene de vos, lo que ha parescido por esperientia, agora su señoria manda daros la tenencia d'esta fortaleza de Montserio, por que la tengays en nombre de su señoria, quomo heredero universal y testamentario executor de la dicha señora ilustrissima señora condesa su muger que en gloria sea, con la tinensia que se os solia dar de antes y para que acudays a su señoria o a quien su señoria mandare y presteys homenatje a mi en nombre de su señoria, sin perjuhio del homenatje antes por vos prestazdo a su señoria, e con las protestaciones e reservationes de suso dichas. E assí, tomo la possession d'esta dicha fortaleza y de los otros bienes de la dicha herencia universal y dátmelo por testimonio vos notario como dicho es».

Et dictus magnificus Alphonsus d'Escovar respondendo dixit: «Que estava presto de recibir, quomo de hecho recibia la dicha fortaleza según y de la manera que el ilustrissimo señor almirante se le davan y dieron y de prestar el homenatje e juramento que se suelen y deven prestar assí de drecho como de costumbre, según e mejor que cumpliere al dicho ilustrissimo señor». Et volens premissa ad suum debitum deducere effectum, fecit et prestitit idem magnificus Alphonsus d'Escovar capitaneus predictus, homagium fidelitatis manibus tantum comendatum, in manu et procuratorio sue illustrissime dominationis recipientis, vigore cuiscunque homagii, convenit et bona fide promisit dicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine quod erit bonus, fidelis, legalis et obediens preffato ilustrissimo domino magno admirato Castelle et suis et quibus sua illustrissima dominatio mandaverit, sicut et prout quilibet bonus et fidelis capitaneus sive callanus castri esse debet et tenetur suo vero domino, tam de iure et consuetudine quam alias, et restituet sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit predictum castrum de Montesorico quando et quotiens voluerit et ordinaverit, contradictione, diffugio, retentione et impedimento quibuscumque postpositis et cessantibus, et pro inde obligavit personam et bona sua mobilia et inmobilia, presentia et futura. Et ut premissa maiori gaudeant firmitate, non vi nec dolo, set sponte, iuravit in animam suam

per Dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia manibus suis corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad eum consensentia rata, grata et firma habere, tenere et servare, et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta sic dicta, facta, gesta et subsecuta petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabilibus Guillermo Narso presbitero diocesis Limotgensis regni Francie, Francisco Mathei domicello civitatis Minorise et Petro Velissa de Olivares abbatius de Valladolid regni Castelle.

(*Línia 325*) Successive vero die iovis, tricesima iam dicti mensis madii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, continuando possessionem predictam, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel dicto procuratorio nomine accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto in loco sive parrochia de Spinalbesio terre Ausonie. Et ibidem, in signum domini et superioritatis ac iurisdictionis alte et baxie cum omnimoda gladii potestate, quam sua illustrissima dominatio in ibi habet et habere debet, dicto procuratorio nomine, accepit sacramentum et homagium a Raymundo de Vilamala et Micaele de Vilamala eius filio iamdicte parrochie de Spinalbesio ore et manibus comendatum iuxta usaticos Barchione et constitutiones Cathalonie, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt quod erunt et uterque eorum erit sue illustrissime dominationi et suis boni fideles, legales et obediens vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus et verus vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, et pro inde obligarunt personas et bona eorum et utriusque eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia manibus eorum et utriusque eorum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos consensentia rata, grata, valida atque firma habere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta sic dicta et subsecuta petiit et requisivit predictus magnificus Iohannes de Vilaruel dicto nomine, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis magnificis Francisco Mathei milite civitatis Minorise diocesis Vicensis et Iohanne Martoriano de Monterotundo domicello parrochie Beate Marie de Pinetta diocesis Gerundensis.

(*Línia 332*) Deinde vero dicta et eadem die iovis tricesimo iamdicti mensis madii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimo domini magni admirati Castelle, continuando ut dixit possessionem predictam, accessit personaliter una mecum notario ac substituti infrascripto ad villam de Torilione predicte terre Ausonie, in qua aderant persone infrascripte, videlicet baiuliarum de Sapinalbesio, de Roda, de Sau, de Sanct Foras, de Sancto Barholomeo del Grau.

Et convocata et congregata die proxime dicta universitate hominum predicte ville et termini castri de Torilione, baiuliarum et pertinentiarum eorundem, in presentia et cum

interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo procuratoris generalis et Anthonii Lentis iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Caprarie ac de Basso, de mandato honorable Vicentii Galliffa baiuli predictorum vile et termini castri de Torilione et aliorum etiam baiulorum infrascriptorum in platea dicte ville de Torilione per repicamentum campane et sono de viafós prius emissis, designata universitatemque eiusdem ville ac termini castri de Torilione baiularum et pertinentiarum predictorum facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta, ex longeva et antiqua consuetudine, solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocacione et congregacione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Predictus honorabilis Vicentius Galliffa baiulus dictorum ville et termini castri de Torilione, Gabriel Puig, Baltasar Puig alias Riera, Bernardinus Golba, Bartholomeus Solà alias Masgarau, omnes iurati in concurrenti anno predictorum ville et termini castri de Torilione, Bernardus Pontsic alias Puig baiulus de Roda, Stephanus Fetiedes alias Masjuan locumtenens baiuli de Spinalbesio, Petrus Arimany baiulus de Cabrerès, Iacobus Güell vicarius de Manlleu y dels Quodres, Raymundus Brauenchs alias Company baiulus de Sau, Iohannes Puig maior dierum ville de Torilione, Felix Planes dicte ville, Ludovicus Coll dicte ville, Iohannes Morgades dicte ville, Iohannes Puig minor dierum dicte ville, Gabriel Coll dicte ville, Gabriel Riera dicte ville, Bernardus Font dicte ville, Iohannes Tauler dicte ville, Petrus Gayris baraterius dicte ville, Bartholomeus Antentes alias Riera de Torilione, Anthonius Gayris de Torilione, Petrus Font termini de Sau, Petrus Vinyes dicte ville, Petrus Solanells alias Esplugues, Sancti Felicis de Planeses, Iohannes Vilar de Sau, Félix Mas de Santo Sadornino, Poncius Brañechs de Sancto Sadornino, Laurentius Oloruja de Sau, Franciscus Pi de Sau, Bernardus Vinyes de Spinalbesio, Baltasar Puig de Torilione, Iohannes Fabra de Cabrerès, Laurentius Dot de Cabrerès, Sagsmundus Feu de Cabrerès, Iacobus Planes de Cabrerès, Bartholomeus Matanera de Cabrerès, Iohannes Tresserra Sancti Bartholomei del Grau, Franciscus Monells Sancti Bartholomei de Grau, Felix Gòrdia de Cabrerès, Iohannes Gilabert de Roda, Benedictus Coromines alias Fontserè de Roda, Gabriel Baumes de Roda, Petrus Puig alias Cases termini de Torilioni, Marcus Montadella alias Carreres de Roda, Iohannes Peregarau de Torilione, Micael Pujolar alias Vilardell de Torilione, Iohannes Torrent de Roda, Petrus Serrat de Torilione, Nicolaus Pontsic de Roda, Bartholomeus Solà alias Masgarau de Torilione, Gabriel Duran de Roda, Iohannes Roger de Ribas de Torilione, Gabriel de Sapadamala de Mont de Torilione, Bernardus Pujol termini de Toriliine, Petrus Targarona termini de Torilione, Iohannes Colomer termini de Torilione, Petrus Vilar termini de Torilione, Fèlix Spona de Torilione, Anthonius Gilafraer alias Borgonya de Torilione, Petrus Vinyoles de Torilione, Matheus Matha de Torilione, Gaspar Espluga alias Rovira de Spinalbesio et Petrus Soler de Sancto Sadornino termini de Spinalbesio, existens coram ipsis personaliter constitutus preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a predicto multum illustri et potente viro et domino domno Federico Henríquez de Capraria magno regnorum Castelle et Granate archimarinio, supradictis honorabilibus baiulis, vicario, iuratis et ceteris probis hominibus sic congregatis, obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petit et requisivit suum preinsertum procutarionis mandatum in pergameneo descriptum,

cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Federique Henríquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Modica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, enbio hazer el aucto d'ello que ya se hiso con el procurador e jutge e vosotros señores haset lo mismo sin perjuicio de los otros titulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria e conservando e continuando o de nuevo tomando la dicha possession según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adaptar o tomar». Quoquidem procurationis mandato exhibito, et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabili bauli, vicarius, iurati et ceteri probi homines circumstantes, unanimiter et unus post alium nemine discrepante respondentes, dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparellats quom a fels e obedients vassalls que són del predit ilustrissim señor almirant, de fer e complir tot lo que dessús los és demanat, e així com millor se pugue adeptar a sa e bon enteniment a tota utilitat e profit de sa ilustrissima señoria, quom a fels vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predictae sue potestate, et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuari predictam possessionem, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue sine periudicio cuiuscunque prehabite possessionis ac adiciionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcumque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui, et conservando vel continuando seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premisis in hunc qui sequitur modum: Quoniam accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actualem seu quasi de predictis villa et termino castri de Torilione, baiuliis et territoriis eorumdem et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus, et actionibus quibuscunque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo per dictam villam et terminum castri de Torilione terre Ausonie deambulavit tamquam dominus in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae. Et deinde predictus honorabilis baiulus ville et termini de Torilione dedit, tradidit et deliberavit predicto magnifico Iohani de Vilaruel dicto nomine, unum regalem argenti in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis villa et termino castri de Torilione, parrochiis et territoriis eorumdem et in aliis etiam villis, castris et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde eodem baiulo de Torilione evaginato ense quem in lattere suo tenebat, tradidit et delibavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromissit eum in vaginam idem honorabilis baiulus in signum alte et baxie iurisdictionis, meri ac mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio

habet et habere debet in predictis villa et termino castris de Torilione, parrochiis et territoriis eorundem. Et post predicta, supradicti, honorabili baiuli, vicarius, iurati et ceteri probi homines circumstantes, predicta de causa congregati, unanimiter nemine discrepante, et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor Almirant de Castella nostron señor».

Exinde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus baiulis, vicario, iuratis et ceteris probis hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabili baiuli, vicarius, iurati et ceteri probi homines circumstantes, sic ut premissi congregati, tanquam boni et fideles officiales et vassalli, seriatim, unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit boni, fideles, legales et obedientes officiales et vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus et fidelis vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos in simul et quemlibet eorum insolidum concernentia rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Preterea, continuando possessionem predictam, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, volens uti predicta sua potestate, dixit et mandavit predictis honorabilibus Iacobo Güell Vicario de Manlleu et de omnibus quadris, et etiam Stephano Fatgedes alias Masjoan locumtenenti baiuli de Spinalbesio ibidem personaliter existentibus, quatenus de cetero non utantur dictis eorum officiis eisdem comendatis, set potius deponerent bacula, ipsosque revocavit et revocare se dixit a predictis eorum officiis vicarii de Manlleu et locumtenenti baiuli de Spinalbesio. Et predicti honorabili Iacobus Güell et Stephanus Fatgedes alias Masjoan respondentes dixerunt quod habebant et tenebant se pro revocatis, et de facto posuerunt, tradiderunt et deliberrunt predicta eorum officia et bacula in manu, facultate et libertate predicti magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris predicti, adeo ut de dictis officio et baculo suas possit omnimodis facere voluntantes tanquam de re propria preffati illustrissimi magni admirati Castelle. Et acceptis predictis officiis et baculis per dictum magnificum Iohannem de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, confidens, ut dixit, de fide et legalitate hucusque aprobatis predictorum Iacobi Güell et Stephani Fatgedes alias Masjoan, confestim nomine et ex potestate preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, uti heredis universalis cum beneficio inventarii supradicte illustrissime domine Anne de

Cappraria consortis sue, memoria immortalis, eos et utrumque eorum de novo constituit, creavit et ordinavit, videlicet predictum Iacobum Güell in vicarium de Manlleu et de omnibus quadris et predictum Stephanum Fatgedes alias Masjoan in locumtenentem baiuli de Spinalbesio, sicuti hucusque fuerunt sive erant ante revocationem predictam et presentis instrumenti confectionem. Et acceptatis eisdem officiis, convenerunt et bona fide promiserunt preffato magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine ibidem presenti, quod erunt et uterque eorum erit sue illustrissime dominationi et suis boni, veri, fideles et obediens officiales, sicut et prout quilibet bonus et fidelis officialis esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, quoque restituent et uterque eorum restituet sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua dominatio voluerit et mandaverit predicta eorum officia quando et quotiens voluerit et mandaverit, difugio, malicia et impedimento quibuscumque cessantibus et postpositis, sub prestatione homagii, bonorum obligationibus et iuramento, premisis per ipsos iam factis et prestatis. Que omnia et singula supradicta sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis magnificis Francisco Mathei domicello civitatis Minorise vicensis diocesis, Iohanne Martoriano de Monterotundo domicello parrochie Beate Marie de Pinetta, Valentino Font alias Sevabona agricultore parrochie Sancti Martini de Ses Corts et Francisco Costa paratore civitatis Vicensis.

(*Línia 383*) Preterea, autem die veneris tricesima prima et ultima iamdicti mensis maii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, continuando, ut dixit, possessionem predictam, accessit personaliter una mecum notario et substituto infrascripto ad vicecomitatum de Basso, in loco vulgo dicto del Mallol, in quo aderant persone videlicet infrascripte baiularum Sancti Privati et de Puigpardines, et de la Pinya et del Turon, et Sanctorum Stephani et Romani de Ioanetes et de Ridaura.

Et congregata ac convocata die proxime dicta universitate hominum predicti vicecomitatus de Basso et predictae ville del Mallol, baiularum et pertinentiarum eorundem, in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo procuratoris generalis et Antonii Lentis iudicis ordinarii predictorum vicecomitatum Capprarie et de Basso, de mandato honorabile Bartholomei Albert vicarii predicti vicecomitatus de Basso et aliorum etiam baiularum infrascriptorum in quadam platea sive sub muro predictae ville del Mallol, per repicamentum campane et sono de viafós, per prius emis, designata universitatem que iamdicti vicecomitatus de Basso, ville del Mallol, baiularum et pertinentiarum eorundem facientes, celebrantes et representantes, ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta ex longa et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocazione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Predictus Bartholomeus Albert vicarius de Basso et baiulus Sancti Privati, et etiam de Puigpardines et de la Pinya, Micael Boigues baiulus del Turon et Sanctorum Stephani et Romani de Jonetes, Si-

meon Gahusa baiulus de Ridaura, Petrus Carrera Sancti Privati, Marcus Armenguer Sancti Stephani, Anthonius Legostera de La Pinya, in concurrenti anno consules predicti vicecomitatus de Basso, Bartholomeus Fluvià parrochie Sancti Privati, Martorianus Fluvià Sancti Privati, Micael de Verntellat Sancti Privati, Gaspar Startús Sancti Privati, Bernardus Barber alias Sala Sancti Privati, Iohannes Mallola dicte parrochie, Micael Masoliver Sancti Privati, Iohannes Esqueix alias Mallola, Iohannes Colell, Laurentius Peyrot Masmolí, Micael Riera, Franciscus Abolí, Petrus Parer, Iohannes Pasquol, Micael de Camprubí alias Riera, Bernardus Moner, Iohannes de Farrerons alias Corominola, Micael Aulinella, Petrus Dorra, Micael Albert alias Buschar, Anthonius Sentigosa, Micael Coromina, Iohannes de Verntallat, Raphael de Ferrerons, Petrus Esperó, Bartholomeus Oriol, Petrus Penosa, Pontius de Massagur, Baudilius Camprubí, omnes parrochie Sancti Privati, Bernardus Bertran parrochie Sancti Stephani Saluy, Bartholomeus Soler, Bernardus Blanch, Raphael Vila, Anthonius Serra, Bartholomeus Buada, Iohannes Dou, Raphael Terrés, Clemens Casals, Petrus Aulina, Anthonius Peroy, Anthonius Donada estadant de la Plana, Franciscus Verdager estadant del Piques, Bernardus Martí, Michael Pallola, Micael Batlle, Martorianus Parer, Michael Rexach, Mateus Casals, Alonsus Castanyer, Micael Bas, Raphael Piquer, Bartholomeus Mas Berenguer, Guillelmus Pagès, Petrus Ferrer, Iohannes Calm, omnes dicte parrochie Sancti Stephani Saluy, Damianus Comes de Joanetes, Gaspar Borina alias Soler, Iohannes Compte, Gaspar Coromina, Iohannes d'Esquena d'ases, Micael Gurt, Iohannes Ferrer, omnes de Joanetes, Clemens Masó de Puigpardines, Petrus Portella, Bartholomeus Serrademont, Cosma Terrada, Petrus Gurt comorans in manso Torrant, Gabriel Pujalreu comorans in manso Pagat, Huguetus Ferrer comorans in manso Lopart, Salvator Parereda comorans in manso Busquet, Guillelmus de Ferrerons comorans in manso Vadella, Anthonius Rovira comorans in manso Lopart, omnes de Puigpardina, Bernardus Terradell de la Pinya, Petrus Iohannes Frexa de la Pinya, Petrus Masegur de la Pinya, Iohannes Bover de Ridaura, Micael Dou de Ridaura et Antonius Coromina de Ridaura. Existens coram ipsis personaliter constitutus, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a predicto multum illustri et potente viro et domino domno Federico Henriquez de Capraria magno regnorum Castellae et Granate archimimario, supradictis honorabilibus vicario, baiulis, consulis et ceteris probis hominibus sic congregatis obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procuratoris mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Faderique Henriquez de Cabrera, almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession como heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera condessa de Modica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, enbia hazer el aucto dello que ya se hizo con el procurador e Jutge, e vosotros señores haset lo mismo sin perjuhisio de los otros titulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria, e conservando o continuando, o de nuevo tomando, la dicha possession, según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchose e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar». Quoquidem procuratoris mandato exhibito et predictis sic con-

gregatis dato intelligi et declarato per notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabili vicarius, baiuli, consules et ceteri probi homines circumstantes, unanimiter et unus post alium, nemine discrepante, respondentes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparellats, com a fels e obedients vassalls que són del predit illustrissim señor almirant, de fer e complir tot lo que dessús los és demanat, e axi com millor se puga adeptar a sa e bon enteniment a tota utilitat e proffit de sa illustrissima señoria com a fels vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo sue predictae potestate et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuari possessionem predictam, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscunque prehabite possessionis ac aditionis hereditatis, cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui. Et conservando vel continuando, seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quod accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actualem seu quasi de predictis vicecomitatu de Basso, villa del Mallol, parrochiis et territoriis eorundem et cum iuribus et pertinentiis eorundem, et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscunque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo, per dictum vicecomitatum de Basso et locum del Mallol tanquam dominus deambulavit, in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae.

Et deinde honorabilis Gaspar de Vilamala miles, domiciliatus in parrochia Sancti Stephani de Basso, baiulus de saquo sive collector reddituum, censuum et iurium in dicto loco del Mallol pro sua illustrissima dominatione, dedit, tradidit et deliberavit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis, unum regale argenti, in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurum quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis vicecomitatu de Basso, loco del Mallol, parrochiis et territoriis eorundem, et in aliis etiam villis, castris et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde predictus honorabilis vicarius de Basso, evaginato ense quem in latere suo tenebat, tradidit et deliberavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis vicarius in signum alte et baxie iurisdictionis, meri et mixti imperii et omnimoda gladii potestate quam et que sua illustrissima dominatio habet et habere debet in predictis vicecomitatu de Basso, loco del Mallol, parrochiis et territoriis eorundem. Et post predicta, supradicti honorabiles vicarius, baiuli, consules et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati, unanimiter, nemine discrepante et unus post alium respondentes dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor almirant de Castella nostron señor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus vicario, baulis, consulibus et ceteris probis

hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabiles vicarius, baiuli, consules et ceteri probi homines circumstantes, sic ut permittitur congregati, tanquam boni et fideles officiales et vassalli, seriatim unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii, convenerunt et bona fide promisserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit illustrissime dominationi ei suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles et obedientes officiales et vassalli de corpore et de avere sicut et prout quilibet bonus et fidelis officialis et vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias. Et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum in solidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos in simul et quemlibet eorum insolidum concernentia, rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Preterea continuando possessionem predictam, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, volens uti predicta sua potestate, dixit et mandavit predicto honorabili Bartholomeo Albert vicario de Basso et baiulo Sancti Privati ibidem personaliter existenti, quatenus de cetero non utatur dictis officiis vicarii et baiuli Sancti Privati sibi comendatis, set potius deponeret baculum ipsumque revocavit, destituit et revocare se dixit a predictis officiis vicarii de Basso et baiuli Sancti Privati. Et predictus Bartholomeus Albert respondendo dixit quod habebat et tenebat se pro revocato et de facto posuit, tradidit et delibavit predicta sua officia et baculum in manu, facultate et libertate predicti magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris predicti, ad eo ut de dictis officiis vicarii et baiuli cum baculo suas possit omnimodas facere voluntates, tanquam de re propria preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle. Et acceptis predictis officiis et baculo per dictum magnificum Iohannem de Vilaruel nomine procuratorio sue Illustrissime dominationis, confidens, ut dixit, de fide et legalitate hucusque aprobatis supradicti Bartholomei Albert, confestim, nomine et ex protestate preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, uti heredis universalis cum beneficio inventarii supradicte illustrissime domine Anne de Capparria consortis sue memorie immortalis, ipsum de novo constituit, creavit et ordinavit in vicarium de Basso et baiulum Sancti Privati, sicuti hucusque fuerat sive erat ante revocationem predictam et presentis instrumenti confectionem. Et acceptis eisdem officiis, convenit et bona fide promisit preffato magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine ibidem presenti, quod erit sue illustrissime dominationi et suis bonus, verus, fidelis, legalis et obediens officialis, sicut et prout quilibet bonus et fidelis officialis esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, quoque restituet sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua dominatio voluerit et mandaverit predicta officia quando et quotiens mandaverit et voluerit, diffugio, malitia et impedimento quibuscumque cessantibus et postpositis, sub pres-

tatione homagii, bonorum obligatione et iuramento premissis per ipsum iam factis et prestatis.

(*Línia 432*) Successive vero continuando iamdictam possessionem, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis accessit et subiit una mecum notario ac aubstituto et testibus infrascriptis ad castrum sive fortalicium del Mallol in eadem villa del Mallol constructum. Et constitutus personaliter coram et ante presentiam honorabile Iohannis Graeres capitanei castris predicti del Mallol, intromissi in dictum castrum et existentis in portali maiori iusdem fortalici sive castris, eidem honorabili Iohanni Graeres nomine et ex parte sue illustrissime dominationis, verbo fecit et direxit sibi expositionem sequentem. «Notario, datme por testimonio de cómo yo Joan de Vilaruel procurador del illustre señor don Faderique Henriquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, quomo heredero universal y testamentario executor que su señoria es de la illustrissima señoria duenya Anna Henriquez de Cabrera su muger de recordable memoria, por virtud d'este poder que de su illustrissima señoria tengo, de lo qual hazemos hostention prout ecce et cetera, requerimos en nombre de su señoria nos entregue esta fortaleza del Mallol que por su señoria tiene y por la dicha illustre señora condessa su muger, que en gloria sea, como su señoria lo manda por este dicho poder.»

Et incontienti dictus honorabilis Iohannes Graeres capitaneus, verbo respondendo dixit: «Que vist lo que per sa illustrissima señoria li és manat, esta prest y apparellat de fer e complir lo contingut en lo susdit requeriment». Et statim, de facto tradidit et delliberavit preffato magnifico Iohanni de Vilaruel claves dicti castris sive fortalicii del Mallol. Et intrante intus dictum castrum, exterius vero remanente predicto honorabili Iohanne Graeres, idem magnificus Iohannes de Vilaruel dicto procuratorio nomine apprehendit sive continuavit possessionem predictam seu quasi de predicto castro sive fortalicio del Mallol, cum iuribus et pertinenciis suis, dixitque et exposuit sequenti laica verba: «Notario, datme por testimonio como yo Joan de Vilaruel, en nombre y como procurador que soy del dicho illustrissimo señor almirante y conde e vizconde de Cabrera y de Bas recibo esta dicha fortaleza del Mallol con todos sus pertrechos e bastimientos y otras cosas de la dicha fortaleza, en nombre del illustrissimo señor Almirante my señor, quomo heredero universal y testamentario executor de la dicha illustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Mòdica, vizcondessa de Cabrera y de Bas que en gloria sea». Et predicta, ut asseruit, dixit et fecit dicto procuratorio nomine, sine tamen periuditio cuiuscunque prehabite possessionis et aditionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum iurum competentium et competendorum sue illustrissime dominationi, et continuando sive conservando aut de novo possessionem predictam accipiendo. Et confestim, non divertendo ad alios actus, dictus magnificus Iohannes de Vilaruel clausit et successive aperuit portas maiores eiusdem fortalicii, et in signum possessionis adpte ex parte sue illustrissime dominationis per eam deambulavit. Et denuo vocavit predictum honorabilem Iohanem Graeres, dixitque et direxit ei sequentia laica verba que fuerunt de verbo ad verbum per me dictum et infrascriptum notarium continuata: «Señor Joan Graeres: Por la mucha confiansa que el almirante tiene de vos, lo que ha parescido por esperientia, agora su

señoria manda darhos la tinentia d'esta fortaleza del Mallol, para que la tengays en nombre de su señoria quomo heredero universal y testamentario executor de la illustrissima señora condessa su muger que en gloria sea, con la tinentia que se os solia dar de antes y para que acudays a su señoria o a quien su señoria mandare y presteys homenatge a my en nombre de su señoria, sin perjuhizio del homenatge antes por vos prestado a su señoria, e con las protestaciones e reservationes de suso dichas. E assi tomo la possession d'esta dicha fortaleza y de los otros bienes de la dicha herencia universal, y datmelo por testimonio vos notario como dicho es». Et dictus honorabilis Iohannes Graeres respondiendo dixit: «Que estava prest y apparellat de rebre axí com de fet rebe la dita fortaleza o castell del Mallol, segons y de la manera que lo dit señor Joan de Vilaruel en nom del illustrissim señor almirant lo y donava, y de prestar lo homenatge e jurament que deuen e acostumen de prestar axí de dret com de costuma, segons que millor complescha e sia mes profitos a sa illustrissima señoria». Et volens premissa ad suum debitum deducere effectum, fecit, et prestitit idem Iohannes Graeres capitaneus predictus homagium fidelitatis ore et manibus comendatum in manibus et posse preffati magnifici Iohannis de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis recipientis, vigore cuiusdem homagii convenit et bona fide promisit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine quod erit bonus, fidelis et obediens preffato ilustrissimi domino magno admirato et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, sicut et prout quilibet bonus et fidelis capitaneus sive callanus castris esse debet et tenebur suo vero domino, tam de iure et consuetudine quam alias, et quod restituet sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit predictum castrum del Mallol, quando et quotiens voluerit et ordinarit, contradictione, diffugio, retentione et impedimento quibuscunque postpositis et cessantibus, et proinde obligavit personam et bona sua mobilia et inmobilia, presentia et futura. Et ut premissa maiori guadeant firmitate, non vi nec dolo, set sponte, iuravit in animam suam per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus suis corporaliter tacta, iamdicta omnia et singula ad eum concernentia rata, grata et firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis magnificis Francisco Mathei milite civitatis Monorise diocesis Vicensis, Gaspare de Vilamala domicello domiciliato in parrochia Sancti Stephani de Basso, Petro Moradell brasserio loci de Cardedeu Barchinonensis diocesis, et Petro Vellissa de Olivares abbatie de Valladolid regni Castelle.

(*Línia 456*) Subsequenter vero die sabbati prima mensis iunii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannis de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimo domini magni admirati Castelle, continuando ut dixit possessionem dictam, accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto, ad villam et terminum castris de Anglesio.

Et convocata ac congregata die proxime dicta universitate hominum predictorum ville et termini castris de Anglesio, in presentia et cum interventu predictorum magnifico-

rum Francisci Vilana de Monterotundo procurator generalis et Anthonii Lentes iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Caprarie ac de Basso, de mandato honorabile Iohannis Olivera baiuli dictorum ville et termini castri de Anglesio, in capella Sancti Micaelis in-tus dictam villam de Anglesio constructa, sonitu cornuu ac de viafos et repicamento campane per prius emissis, designata universitatemque iamdictorum ville et termini castri de Anglesio et pertinentiarum eorundem facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis ocurrentibus negociis universitas predicta ex longeva et anti-qua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et con-gregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui sequuntur: Predictus honora-bilis Iohannes Olivera baiulus predictorum ville et termini castri de Anglesio, Petrus Torell dicte ville de Anglesio, Petrus Vidal notarius, Iohannes Miralpeix, Iohannes Co-donyer, Petrus Posa, Bartholomeus Mongo, Salvius Deu, Iohannes Puig de la vila, Salvius Espinas, Benedictus Aulet, Luchas Roura, Iohannes Torro, Bernardus Buada, Pontius Gordia, Iohannes Verger, Iohannes Riba, Petrus Rovira, Micael Planes, Iohannes Torell, Gaspar Badia, Iohannes Terrats, Benedictus Ventellol, Iohannes Peralda, Iohannes Moner, Sebastianus Aulina, Guillelmus Arnos, Salvius Solà alias Oliveres, Petrus Viader, Iohan-nes Fontcuberta, Bartholomeus Bonmatí, Iohannes Vinyes, Ioannes Cloperas, Micael Ro-quet, Anthonius Puig, Iohannes Figuerich, Salvius Panella, Sagismundo Rovirola, Iohan-nes Vinyoles, Salvius Vinyes, Raphael Casanova, Iohannes Mas, Salvius Planes, Salvius Comarodona, Paulus Fontanella, Bartholomeus Puigbell, Iohannes Roure, Raymundus Casalet, Petrus Salamanya alias Sastre, Micael Serra, Iacobus Fanera, Bernardus Badia, Marcus Prat, Iacobus Pearnau, Sebastianus Fuster, Salvius Gasull, Blasius Figueres, Ioannes Masbernau, Iohannes Aulet, Petrus Aulina, Iohannes Puig agricultor, Raphael Domenech, Iohannes Masó, Salvator Aulet, Iohannes Oliveras, Ioannes Badia, Bartholo-meus Lobera, Anthonius Feliu, Petrus Pol, Micael Vinyoles, Micael Solà, Stephanus Pay-ret, Salvator Planella, Bartholomeus Clos, Micael Boigues et Ioannes Fabregua omnes ville et parrochie Beate Marie de Anglesio. Existens coram ipsis personaliter constitutus preffa-tus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a predicto multum illustrissimo et potente viro domino domno Federicho Henriquez de Cappraria magno regnorum Castelle et Granate archimarinu, supradictis honorabilibus baiulo et ceteri probis hominibus sic congregati obtulit et in sua propia figura exhibuit, et per notarium ac subtitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum prein-sertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El illustrissimo señor don Faderique Henriquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la illustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera condessa de Modica e Vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, embia hazer ell aucto d'ello que ya se hizo con el procurador e jutje, e vosotros señores hazet lo mismo sin perjuicio de los otros titulos e drechos e pri- vilegio militar de su illustrissima señoria, e conservando o continuando o de nuevo toman-do la dicha possession según que a su illustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar».

Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes unanimiter, et unus post alium, nemine discrepante, respondententes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparellats, com a fels e obediens vassalls que són del predit illustrissim señor almirant, de fer e complir tot lo que dessús los és demanat, e axí com millor se pugua adaptar a sa e bon enteniment a tota utilitat e proffit de sa illustrissima señoria, quom a fels vassalls que li són». Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo sua predicta potestate et volendo dicto procuratorio nomine adipsci seu continuare predictam possessionem, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiscunque prehabite possessionis ac additionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcumque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui. Et conservando vel continuando, sive de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum prostetationibus, reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quod predicti honorabilis baiulus et aliqui proceres et probi homines principales, nomine totius predictae universitatis ville et termini de Anglesio, ceteris vero probis hominibus superius memorati presentibus, videntibus et consensientibus, tradiderunt preffato magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis claves portalis maioris eusdem ville de Anglesio, et intromiserunt iamdictum magnificum procuratorem per eius manum dextersam interius dictam villam, et exterius remanentibus et exeuntibus predictis honorabili baiuli et ceteris proceribus et probis hominibus principalibus. Confestim, idem magnificus procurator, nomine et ex parte sue illustrissime dominationis, clausit et successive aperuit portas predictis portalis iamdicte ville de Anglesio, et denuo per dictam villam et terminum castris de Anglesio tanquam dominus deambulavit in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae. Et rediendo ad pristinum locum ubi suam propositionem destinaverat, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis accepit et asseruit se accipere tam re quam animo possessionem seu quasi de predictis villa et termino castris de Anglesio cum territoriis et aliis iuribus et pertinentiis eorundem. Et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscumque totius predictae universalis hereditatis.

Et deinde predictus honorabilis baiulus dedit et delibavit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel, dicto nomine, unum regalem argenti in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis villa et termino castris de Anglesio et territoriis eorundem et in aliis etiam villis, castris, locis et terminis totius dicte universalis hereditatis. Et deinde evaginato ense quem in latere suo tenebat, tradidit et delibavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis baiulus in signum alte et baxie iurisdictionis, meri ac mixti imperii, et cum omnimoda gladii potestate quam et que sua illustrissima dominatio habet et habere debet in predicta villa et termino castris de Angle-

sio. Et post predicta, supradicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, predicta de causa congregati, unanimiter nemine discrepante et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibile voce: «Déu mantigua lo señor almirant de Castella, nostron señor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus baiulo et ceteri probis hominibus superius memoratis quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, sic ut premittitur congregati, tanquam bonis et fideles vassalli, seriatim unus post alium fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle recipienti iuxta usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt supradicto magnifico Iohanni de Vilaruel procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit boni, fideles, legales et obedientes vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, verus et fideles officialis et vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias. Et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta predicta omnia et singula ad ipsos in simul et quemlibet eorum insolidum concernentia rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

(*Línia 494*) Deinde autem continuando iamdictam possessionem, preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel, dicto procuratorio nomine sue illustrissime dominationis, accessit et subiit una mecum notario ac substituto et testibus infrascriptis ad castrum sive fortalitium de Anglesio in eadem villam de Anglesio constructum, et constitutus personaliter coram et ante presentiam honorabile Matxiu d'Ugarte capitanei castri predicti de Anglesio, intromissi in dictum castrum, et existentis in portali cuiusdam baluartis eiusdem fortalicii eidem honorabilis Matxiu d'Ugarte, nomine et ex potestate sue illustrissime dominationis verbo fecit et direxit sibi expositionem sequentem: «Notario datme por testimonio de quomo yo Joan de Vilaruel procurador del illustrissimo señor don Faderique Henríquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, quomo heredero universal y testamentario executor que su señoria es de la illustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera su muger, de recordable memoria, por vitut d'este poder que de su señoria tengo, de lo qual hazemos hostension prout et cetera, le requerimos en nombre de su señoria nos entegre esta fortaleza o castillo de Inglés que por su señoria tiene y por la dicha illustrissima señora condessa su muger, que en gloria sea, quomo su señoria lo manda por este dicho poder».

Et incontinenti dictus honorabilis Matxiu d'Ugarte capitaneus respondendo verbo dixit: «Que visto lo que por su señoria le es mandado, está presto y aparejado de complir lo contenido en el dicho requerimiento». Et statim de facto tradidit et deliberavit preffato magnifico Iohanni de Vilaruel claves dicti castri sive fortalitii de Anglesio. Et intrante intus dictus castrum, exterius vero remanente predictus honorabilis Matxiu d'Ugarte, idem magnificus Iohannes de Vilaruel dicto procuratorio nomine apprehendit sive continuavit possessionem predictam seu quasi de predicto castro sive fortalitio de Anglesio cum iuribus et pertinentiis suis, dixitque et exposuit sequentia laica verba: «Notario datme por testimonio quomo yo Juan de Vilaruel en nombre y quomo procurador que soy del dicho illustrissimo señor almirante y conde e vizconde de Cabrera y de Bas, recibo esta dicha fortaleza de Inglés con todos sus pertrechos e bastimentos e otras cosas de la dicha fortaleza, en nombre del illustrissimo señor almirante my señor, quomo heredero universal y testamentario executor de la illustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Módica e vizcondessa de Cabrera y de Bas que en gloria sea». Et predicta, ut asseruit, dixit et fecit dicto procuratorio nomine, sine tamen periudicio cuiuscumque prehabite possessionis et additionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum iurium competentium et competendorum sue illustrissime dominationi. Et continuando sive conservando, aut de novo possessionem predictam accipiendo, et confestim non divertendo ad alios actus, dictus magnificus Iohannes de Vilaruel clausit et successive aperuit portas predicti portalis castri predicti de Anglesio et, in signum possessionis adeptae ex parte sue illustrissime dominationis, per ipsum deambulavit.

Et denuo vocavit predictum Matxiu d'Ugarte, dixitque et direxit ei sequentia laica verba que fuerunt de verbo ad verbum per me dictum et infrascriptum notarium continuata: «Señor Matxiu d'Ugarte, por la mucha confiansa que el almirante tiene de vos, lo que ha parescido por esperientia, agora su señoria manda daros la tinentia d'esta fortaleza de Inglés, por que la tengays en nombre de su señoria, quomo heredero universal y testamentario executor de la illustrissima señora condessa su muger que en gloria sea, con la tinentia que se hos solia dar de antes y para que acudays a su señoria o a quien su señoria mandare y presteys homenatge a my en nombre de su señoria, sin perjuhicio del homenatge antes por vos prestado a su señoria, e con las protestaciones e reservationes de suso dichas. E assí tomo la possession d'esta dicha fortaleza y de los otros bienes de la dicha herentia universal y dátme lo por testimonio vos notario quomo dicho es».

Et dictus honorabilis Matxiu d'Ugarte respondendo dixit: «Que estava presto de recibir como de etxo recibió la dicha fortaleza según y de la manera que el dicho señor Joan de Vilaruel en nombre del dicho illustrissimo señor almirante se le deva y dieron y de prestar el homenatge y juramento que se suelen y deven prestar asi de drecho como de costumbre, según e mejor que cumpliere al dicho illustrissimo señor». Et volens premissa roborare, fecit et prestitit idem Matxiu d'Ugarte capitaneus predictus homagium fidelitatis ore et manibus comendatum in manu et posse preffati magnifici Iohannis de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis recipientis vigore cuiusquidem homagii convenit et bona fide promisit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine, quod erit bonus, fidelis, legalis et obediens preffato illustrissimo domino magno admirato Castelle et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, sicut et

prout quilibet bonus et fidelis capitaneus sive callanus castrum esse debet et tenetur suo vero et indubitato domino, tam de iure et consuetudine quam alias, et quod restituet sue illustrissima dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit predictum castrum sive fortalitium de Anglesio, quando et quotiens voluerit et ordinaverit, contradictione, diffugio, retentione et impedimento quibuscumque postpositis et cessantibus, et pro inde obligavit personam et bona sua mobilia et immobilia, presentia et futura. Et ut premissa maiori gauderent firmitate, non vi nec dolo, set sponte, iuravit in animam suam per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus suis corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad eum concernentia rata, grata et firma habere et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta, sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabilibus Anthonio Poses deserviente in ecclesia Beate Marie de Anglesio, Johanne Boigues deserviente in capella Sancti Michaelis eiusdem ville, presbiteris, Iohanne Forticho artium studente diocese Lascurreis regni Francie et Bernardo Salavert agricultore parrochie Sancti Martini ça Presa.

(*Línia 519*) Exinde autem die secunda iamdicti mensis iunii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, continuando ut dixit possessionem predictam, accessit personaliter una mecun notario ac substituto infrascripto ad baiuliam de Rivoarenarum.

Et convocata ac congregata die proxime dicta universitate hominum predicte baiulie Rivoarenarum in presentia et cun interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo procuratoris generalis et Anthoni Lentes iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Capprarie ac de Basso, de mandato honorabile Ferdinandi de Montecurvo alius Sabet regentis baiuliam predictam de Rivoarenarum in platea et iuxta ciminterium ecclesie Sancti Martini de Rivoarenarum, per repicamentum campane et sono de viafós per prius emissis, designata universitatemque iamdicte baiulie de Rivoarenarum et parrochiarum eiusdem, facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et congregatione intervernerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui secuntur: Predictus honorabilis Ferdinandus de Montecurvo alias Sabet regens dictam baiuliam de Rivoarenarum pro Anthonia Sabet matre sua, Salvius Moragues, Iohannes Vernedes, Stephanus Glavia, Martinus Anuy, Micael Mir, Petrus Folquer, Anthonius Font, Ioannes Mas, Anthonius Caules, Salvius Rechs, Iacobus Oller dez Pedró, Stephanus Mir, Ioannes Bernuix, Petrus Guitart, Anthonius Belló, Ioannes Oller, Iacobus Pau, Ioannes Gili molinerius, Petrus Ferreres, Paulus Blanch, Iacobus Balló, Anticus Robira dez Stany, Sebastianus Calvet, Damianus Deu comorans, Ioannes Ribes, Sebastianus Ros, Matheus Torreyes, Iacobus Boulous, Anthonius Tort, Iacobus Daviu, Salvator Mallorquí, Iacobus Font comorans, Rocus Estrada, Iohannes Aulet de Rivoarenarum, Guillermus Lacoma comorans, Petrus Pasquol como-

rans, Melchior Cuvarsí agricultor, Iacobus Mallorquí, omnes parrochie Sancti Martini de Rivoarenarum, Salvator Barrot parrochie Sancte Columbe eiusdem baiulie Rivoarenarum, Salvator Gotarra parrochie de Cils, Petrus Forroy, Andreas Pasquol, Bartholomeus Canorat, Petrus Oliva, Gabriel Aulinelles, Petrus Fabregues, Iohannes Riera del Coll, Salvius Oliveres, Iohannes Dolç, Micael Moner, Bertrandus Roig, Micael Pujol, Iohannes Puig de Cils, Petrus Fuyrach de Cils, Petrus Carbonell, Gaspar Reverter, Anthonius Feliu, Petrus Riera de Badós, Petrus Traver, Gerardus Picornell, Iacobus Riera, Matheus Metge, Iacobus Suradell del Bosch, Bernardus Font, Anthonius Torremilans, Rocus Matamala, Petrus Ferrer, Salvator Duran alias Cerç, Petrus Padrer de Cils, Iohannes Picalmí, Iacobus Roig alias Domènech, Bernardus Rovirans dicte parrochie de Cils, Bernardus Bofill parrochie de Valcanera, Galdericus Bartí, Gaspar Oliveres, Micael Franca, Iohannes Cicmasa, Iacobus Busquests, Iohannes Romeu, Ioannes Carós alias Oliveres, Ioannes Fexes, Ioannes Carbonell alias Arús parrochie de Vallcanera et Micael Puig de l'Asparra. Existens coram ipsis personaliter constitutus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum cionstitutus et ordinatus a predicto multum illustrissimo et potente viro et domino domno Federico Henríquez de Cappraria magno regnorum Castelle et Grante archimarino, supradictis honorabili regenti baiuliam et ceteris probis hominibus sic congregatis obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Faderique Henríquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Mòdica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drechos en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Modica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, envia hazer el aucto d'ello que ya se hiso con el procurador e jutge, e vosotros señores hazet lo mismo, sin perjuisio de los otros titulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria, e conservando o continuando, o de nuevo tomando la dicha possession, según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar».

Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarium ac substitutum infrascriptum, confestim prenominati honorabilis regens baiuliam et ceteri probi homines circumstantes, unanimiter et unus post alium nemine discrepante, respondententes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e apparellats com a fels e obedients vassalls que són del predit ilustrissim señor almirant de fer complir tot lo que dessus los és demanat, e axí com millor se puga adeptar a sa e bon enteniment a tota utilitat e proffit de sa ilustrissima señoria, quom a fels vassalls que li són». Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare predictam possessionem nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predicte domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscunque prehabite possessionis ac aditionis hereditatis, cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcumque iurium preffati illustrissimi do-

mini principalis sui. Et conservando vel continuando, seu de novo dictam possessionem acciundo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quod accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actuaalem seu quasi de predicta baiulia de Rivoarenarum, parrochiis et territoriis eorundem, et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscunque totius predictae universalis hereditatis, et denuo per dictam baiuliam de Rivoarenarum et eius territorium tanquam dominus deambulavit in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae.

Et deinde, predictus honorabilis regens baiuliam predictam, dedit, tradidit et deliberravit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine unum regale argenti, in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predicta baiulia de Rivoarenarum, parrochiis et territoriis eiusdem, et in aliis etiam villis, castris, et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde, evaginato ense quem in latere suo tenebat, tradidit et deliberravit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabili regens baiuliam predictam, in signum alte et baxie iurisdictionis, meri ac mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habet et habere debet in predicta baiulia de Rivoarenarum, parrochiis et territoriis eiusdem. Et post predicta, supradicti honorabilis regens baiuliam predictam et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati, unanimiter nemine discrepante et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantigua lo señor almirant de Castella nostron señor».

Exinde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus regenti baiuliam predictam et ceteris probi hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, et confestim predicti honorabilis regens baiuliam predictam et ceteri probi homines circumstantes sic ut premittitur congregati, tanquam boni et fideles vassalli, seriatim unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta Usaticos Barchinone et Constitutiones Cathalonie, ore et manibus comandatum. Virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quilibet eorum erit sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit boni, fideles, legales et obedientes officialis et vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, verus et fidelis officialis et vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, et proinde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus ipso-

rum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et cuiuslibet eorum insolidum concernentis rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta, sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabili Anthonio Ronyó presbitero deserviente in eslesia Sancti Martini de Rivoarenarum, magnificis Francisco Mathey domicello civitatis Minorise et Iohanne Martoriano de Monterotundo domicello parrochie beate Marie de Pinetta Gerundensis diocesis.

(*Linia 558*) Subsequenter vero proxime dicta et eadem die secunda mensis iunii intitulata, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, continuando, ut dixit, possessionem predictam, accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto ad villam et baiuliam de Vitriariis. Et convocata ac congregata die preffixa universitate hominum predictarum ville et baiulie in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Villana de Monterotundo procuratoris generalis et Anthonii Lentis iudicis ordinarii predictorum vicecomittatum Capparie et de Basso, de mandato honorabilis Iohannis Romeu baiuli dictarum ville et baiulie de Vitriariis, in platea eiusdem ville de Vitriariis per repicamentum campane et sono de viafós per prius emissis, designata universitatemque iamdictarum ville et baiulie de Vitriariis facientes, celebrantes et representantes, ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui secuntur: Predictus honorabilis Ioannes Romeu baiulus predictarum ville et baiulie de Vitriariis, Iacobus Flor parator, Iacobus Ferrer, Salvius Mestre, Matheus Mestre, Ioannes Riera, Salvius Ayet, Anthonius Poch, Ioannes Flor agricultor, Iacobus herreu Vallossera, Anthonius Joan hostalerius, Iohannes Serra basterius, Bartholomeu Blanch textor, Anthonius Sala, Iacobus Soler alias Salvà, Cristoferus Castell de Comaleres, Cristofferus Gener, Stephanus Coll, Rocus Gotay, Narcissus Serra, Ioannes Rovira, Bernardus Blanch, Petrus Bruguera, Iacobus Boneta, Petrus Corona, Micael Bellvehí, Iacobus Moragues, Bernardus Domenech, Martoriano Cornella, Anthonius Soler, Iohannes Albanell, Martinus Pla, Iohannes Croanyes, Bernardus Albanell, Rocus Morell, Iohannes Vives, Micael Pla del Castell, Iohannes Pla parator, Micael, Sala textor, Salvius Raix agricultor, Anthonius Jaupí, Rocus Aulet, Iohannes Duran, Franciscus Toses, Narcissus Terre, Iohannes Masferrer, Bartholomeus Bellvehi, Lucas Moner, Ioannes Batlle, Iohannes Castell, Salvador Ponçgarau, Micael Conill, Anthonius Gordiola, Bernardus Cornella, Anthonius Vallossera, Petrus Puig et Anthonius Comaleres predictarum ville et parrochie de Vitriariis. Existens coram ipsis personaliter constitutus preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a predicto multum illustrissimo et potente viro et domino domno Federico Henríquez de Capparia magno regnorum Castelle et Granate archimarinio, supradictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus

sic congregatis, obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuiuslibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Faderique Henríquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Modica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession quomo heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera, condessa de Módica e vizcondessa de Cabrera y de Bas, de recordable memoria, envia hazer el aucto d'ello que ya se hiso con el procurador e jutge, e vosotros señores haset lo mismo sin perjuhizio de los otros títulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria e conservando o continuando o de novo tomando la dicha possession según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar». Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatos dato intelligi et declarato per notarium ac substitutum infrascriptum, confestim prenominati honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes unanimiter et unus post alium nemine discrepante, respondentes dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparelats quom a fels e obedients vassalls que són del predit ilustrissim señor almirant de fer e complir tot lo que dessus los és demanat, e axí com millor se pugua adeptar a sa e bon enteniment e proffit de sa ilustrissima señoria, quom a fels vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate, et volendo dicto procuratorio nomine adipsi seu continuari possessionem predictam, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne conortis sue, sine periudicio cuiuscumque prehabite possessionis ac aditionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcumque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui, et conservando vel continuando, seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quod accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actuaalem seu quasi de predictis villa et baiulia de Vitriariis cum iuribus et pertinentiis eorumdem, et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscumque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo per dictam villam et parrochiam de Vitriariis tamquam dominus deambulavit in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae.

Et deinde predictus honorabili baiulo tradidit et delliberavit predicto magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine unum regalem argenti, in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis villa et baiulia de Vitriariis et territoriis eorumdem et in aliis etiam villis, castris et locis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde eidem honorabilis baiulus evaginato quodam ense quem in latere tenebat, tradidit et delliberavit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis. Et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem hono-

rabilis baiulus, in signum alte et baxie iurisdictionis, meri et mixti imperii, et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habet et habere debet in predictis villa et baiulia de Vitriariis. Et post predicta, supradicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati, unanimiter et nemine discrepante, et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor Almirant de Castella nostron señor».

Ex inde autem continuando possessionem predictam, supradictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabili baiulo et ceteris probis hominibus superius memoratis, quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagicum fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim predicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, sicut premittitur congregati, tanquam boni et fideles officialis et vassalli, seriatim, unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta Usaticos Barchinone et Constitutiones Cathalonie, ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promisserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit boni, fideles, legales et obedientes officiales et vassalli, de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus et fidelis officialis et vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias. Et proinde obligarunt personas et bona ipsorum et quilibet eorum in solidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum, per Dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum concernentia rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare, et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Preretea, continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, volens uti predicta sua potestate, dixit et mandavit predicto honorabili Ioanni Romeu baiulo predictae ville et baiulie de Vitriariis ididem personaliter existenti quatenus de cetero non utatur predicto suo officio baiuli de Vitriariis sibi comendati, set potius deponeret baculum ipsumque, et revocavit, destituit et revocare se dixit a predicto officio baiuli. Et predictus Iohannes Romeu respondendo dixit quod habebat et tenebat se pro revocato, et de facto posuit, tradidit et delibavit predictum officium baiuli et eius baculum in manu, facultate et libertate predicti magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris predicti, ad eo ut de dictis officio et eius baculo suas possit omnimodas facere voluntates, tanquam de re propria preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle. Et acceptis predictis officio et eius baculo per dictum magnificum Ioanem de Vilaruel, nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, confidens, ut dixit, de fide et legalitate hucusque aprobatis supradicti Ioannis Romeu, confestim nomine et ex potestate preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, uti heredis universalis cum beneficio inventarii aupradicte illustrissime domine Anne de Cappraria consortis sue, memorie immortalis ipsum de novo creavit, constituit et ordinavit in

baiulum predictarum ville et baiulie de Vitriariis, cum iuribus et pertinenciis earundem, sicuti hucusque fuerat sive fuit ante revocationem predictam et presentis instrumenti confectionem. Et acceptis eisdem officio et baculo, convenit et bona fide promisit preffato magnifico Iohanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine, ibidem presenti, quod erit sue illustrissime dominationi et suis bonus, fidelis, legalis et obediens officialis, prou quilibet bonus et fideiis officialis esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, quoque restituat sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit predictum officium baiuli et eius baculum quando et quotiens mandaverit et voluerit, diffugio, malicia et impedimento quibuscumque postpositis et cessantibus, sub prestationi homagii, bonorum obligatione et iuramento premissis, per ipsum iam factis et prestatis.

Que omnia et singula supradicta, sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabilibus Anthonio Tomas, Bernardo Peramiqel, Petro de Casis, presbiteris deservientibus in ecclesia predicta Beate Marie de Vitriariis et magnifico Francisco Mathei domicello civitatis Minorise Vicensis diocesis.

(*Línia 602*) De cetero, autem proxime dicta et eadem die secunda mensis iunii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini admirati Castelle continuando ut dixit possessionem predictam, accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto, ad villam et baiuliam de Macianeto. Et convocata et congregata, die proxime dicta, universitate hominum predictarum ville et baiulie de Macianeto, in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo, procuratoris generalis et Antonii Lentes iudicis ordinarii predictorum vicecomitatuum Capprarie ac de Basso, de mandato honorabile Stephani Ruscayeda alias Soliva baiuli predictarum ville et baiulie de Macianetto, in platea eiusdem ville sive cellarie de Macianetto, per repicamentum campane et sono de viafós per prius emissis, designata universitatemque iamdictarum ville et baiulie de Macianetto facientes, celebrantes et representantes, ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui secuntur: Predictus honorabilis Stephanus Ruscayeda alias Soliva baiulus predictarum ville et baiulie de Macianetto, Benedictus Puig agricultor dicte ville de Macianetto, Salvius Flor, Bernardus Figuera, Sebastianus Bagastra, Salvius Solà, Iohannes Ferrer, Dominicus Pradell, Bartholomeus Carós alias Masjoan, Laurentius Trullàs, Micael Traver, Petrus Blanch, Iohannes Jaumar, Petrus Faria, Bernardus Çavertes, Petrus Rourell, Bernardus Serra, Geraldus Calaf, Poncius Poch alias Ballester, Anthonius Figuera, Benedictus Pujol, Anticus Rexac, Micael Garriga alias Mas, Micael Cloper, Ferdinandus Roura alias Dot, Paulus Marquès, Ioannes Vela, Iohannes Manresa, Bernardus Girabert, Petrus Jaumar, Ioannes Comaleres, Salvator Puig dicte parrochie de Macianetto, Anticus Suradell, Anticus Falló, Iacobus Bertran, Anthonius Tapioles, Sebastianus Galceran, Bartholomeus Ja-

ner, Iohannes Lorens, Petrus Feliu, Salvius Raset, Bernardus Parera, Anthonius Cases, Paulus Vilar, Micael Tos, Laurentius Jaumar sartor, Iacobus Mir, Iacobus Cases, Benedictus Dot, Gabriel Villar ferrer, Iohannes Montsó alias Rourell de mont, Salvius Conill ville de Macianetto, Stephanus Franquesa dicte ville et parrochie de Macianetto, Petrus Bancells parrochie de Martorello, Iacobus Padrós, Micael Sorivol, Micael Pereferrer, Petrus Groc et Sebastianus Turbany dicte parrochie de Martorello. Existens coram ipsis personaliter constitutus predictus magnificus Iohannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a preffato multum illustrissimo et potente viro et domino domno Federico Henriquez de Capparria magno regnorum Castelle et Granate Archimarino, supradictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus sic congregatis, obtulit et in sua propria figura exhibuit et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procurationis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuilibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El illustrissimo señor don Faderique Henriquez de Cabrera, almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Mòdica e vizconde de Cabrera y de Bas por lo que toca a los auctos de drecho en la possession como heredero y testamentario executor de la illustrissima señora duenya Anna Henriquez de Cabrera, condessa de Mòdica e Vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, envia hazer el aucto d'ello, que ya se hizo con el procurador e jutge, e vosotros señores hazet lo mismo, sin perjuisio de los otros títulos e drecho e privilegio militar de su illustrissima señoria, e conservando o continuando de nuevo tomando la dicha possession, según que a su illustrissima señoria sea mas provetcho e a toda utilidad suya se pueda adeptar o tomar». Quoquidem procurationis mandato exhibito et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per dictum notarium, confestim prenominati honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes unanimiter et unus post alium, nemine discrepante respondententes, dixerunt: «Que ells estaven e son prests e aparellatas, com a fels e obedients vassalls que són del predict illustre señor almirant, de fer e complir tot lo que dessus los és demanat, e axi com millor se pugadeptar a sa e bon enteniment a tota utilitat e profit de sa illustrissima señoria, com a fels vassalls que li són». Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate, et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare possessionem predictam, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis umiversalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscunque prehabite possessionis ac additionis hereditatis cum beneficio inventarii et privilegii militaris et aliorum quorumcumque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui, et accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premissis, in hunc qui sequitur modum: Quod accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actuaalem seu quasi de predictis villa et parrochia de Macianetto, cum territoriis et pertinentiis earundem et cum iuribus et pertinentiis predictae baiulie de Macianeto. Et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscumque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo per dictam villam et parrochiam de Macianetto, tanquam dominus, deam-

bulavit, in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptus. Et deinde, predictus honorabilis baiulus tradidit et deliveravit predicto magnifico Ioanni de Vilaruel dicto procuratorio nomine unum regale argenti in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissima dominatio recipit et recipere debet in predictis villa et baiulia de Macianetto et territoriis earundem et in aliis etiam villis, castris, locis et terminis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde, evaginato quodam ense quem in latere suo tenebat, tradidit et deliveravit eum in manu dextera prefati magnifici Ioannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis baiulus, in signum alte et baxie iurisdictionis, meri ac mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habet et habere debet in predictis villa et baiulia de Macianetto et territoriis earundem. Et post predicta, supradicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati, unanimiter nemine discrepantes et unus post alium respondentes dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor almirant de Castellanostron señor».

Exinde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat, sicut de facto mandavit, predictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus superius memoratis quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis. Et confestim, predictis honorabilibus baiulus et ceteri probi homines circumstantes, sicut premittitur congregati, tanquam boni et fideles officialis et vassalli, seriatim unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Ioanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta Usaticos Barchinone et constitutiones Cathalonie ore et manibus comendatum, virtute quorum iuramenti et homagii conveniunt et bona fide promiserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis, et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit, boni, fideles, legales et obedientes officialis et vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus, verus et fidelis officialis et vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias. Et pro inde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura, et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per Dominum Deum et eius Sancta Quattor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et cuiuslibet eorum insolidum concernentia rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa vel etiam ratione.

Que omnia et singula supradicta, sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabilibus Ioanne Fuster alias Casals ville de Blanis, Raphaele Barrot alias Masferrer deservientibus in ecclesia Sancti Laurentii de Macianetto, Petro Cancells ebdomadario eiusdem ecclesie presbiteris, et magnifico Francisco Mathei domicello civitatis Minorise Vicensis diocesis.

(*Línia 637*) Postremo autem die lune, tertia iamdicti mensis iunii intitulata, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo septimo, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, continuando ut dixit possessionem predictam, accessit personaliter una mecum notario ac substituto infrascripto ad villam et baiuliam de Torderia. Et convocata et congregata die proxime dicta universitate hominum predictarum ville et baiulie de Torderia in presentia et cum interventu predictorum magnificorum Francisci Vilana de Monterotundo procuratoris generalis et Anthonii Lentes iudicis ordinarii predictorum vicecomitatuum Cappararie ac de Basso, de mandato honorabili Galcerandi Jalmar baiuli dictarum ville et baiulie de Torderia, in quodam portico sive porxo ecclesie eiusdem ville de Torderia, per repicamentum campane et sono de viafós, per prius emissis, designata universitatemque iadictarum ville et baiulie de Torderia facientes, celebrantes et representantes ubi et eo modo quibus pro hiis et aliis occurrentibus negociis universitas predicta ex longeva et antiqua consuetudine solita est convocari et congregari, in qua siquidem convocatione et congregatione intervenerunt et presentes fuerunt hii videlicet qui secuntur: Predictus honorabilis Galcerandus Jalmar baiulus predictarum villa et baiulie de Torderia, Iacobus Bofill dicte ville, Srephanus Tayeda sutor, Anthonius Corús alias Calsada, Petrus Micael Sardina, Stephanus Palomeres, Narcissus Bosc de Vilanova, Anthonius Pas dicte ville, Micael Moner, Stephanus Dot parator, Ioannes Pau textos, Iacobus Pessaferrea, Stephanus Lobet, Anthonius Pas agricultor, Stephanus Masó lapicida, Gaspar Vall parator, Guillermus Peberenguer, Franciscus Artigues parator, Matheus del Ferrer, Stephanus Genovés habitator, Melchior Pessaferrea, Stephanus Barceló, Salvius Serra, Micael Nadal de Barreu, Petrus Cabrer, Iacobus Sorisa faber, Gabriel Riba dicte ville, Franciscus Jaumar parator, Ciprianus Morull, Stepahnus Agut, Mathias Ricastell, Micael de Riu fusterius, Bernardus Roig, Martinus Thió faber, Iacobus Porter Parator, Petrus Parereda, Ioannes Figuera parator, Petrus Simon sartor, Michael Massó sartor, Salvius Granell, Iohannes Ritort, Ioannes Estaper, Martinus Ribal, Bartholomeus Puiggermanal, Andreas Golba, Bartholomeus Rossell, Franciscus Torres magister domorum, Martinus Garbeller textor, Raphael Ruscayeda faber, Micael Castelles sartor, Salvius Negressa sartor, Anthonius Gibert, Bartholomeus Gorch abrererius, Micael Valls, Leonardus Masoner magister domorum, Micael Prat, Martinus Roig, Franciscus Tixador, Salvius Verneda, Bartholomeus Golba, Andreas Padrer, Stephanus Pefferrer, Petrus Campodrom, Laurentius Tordera, Petrus Orench, Petrus Estaper textor, Stephanus Poquelló, Anthonius Suradell, Anthonius Capderer, Micael Peberenguer, Bartholomeus Negressa, Stephanus Alsina, Iacobus Orench parator, Benedictus Nadal, Iacobus Corús, Ioannes Corús, Micael Serra, Narcissus Verdelet, Anthonius Puig comorans, Geraldus de Surello, Bartholomeus Jaumejoan sutor, Micael Pasquol de Verdolino, Stephanus Matheu, Benedictus Jaumar, Setepahnus Gener, Galcerandus Barceló, Iacobus Pujades, Sebastianus Grimañt, Petrus Tallada de la Montanera, Bertrandus Badia, Iacobus Thió boterius, Anthonius Borra, Anthonius Jofre, Stephanus Sanç, Micael Torrelles del Hospital, Iohannes Masó et Andreas Pebernat.

Existens coram ipsis personaliter constitutus preffatus magnificus Ioannes de Vilaruel procurator una et insolidum constitutus et ordinatus a predicto multum illustrissimo

et potente viro et domino domno Federico Henríquez de Cappraria magno regnorum Castelle et Granate archimarino, supradictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus sic congregatis obtulit et in sua propria figura exhibuit, et per notarium ac substitutum infrascriptum legi et publicari petiit et requisivit suum preinsertum procuracionis mandatum in pergameneo descriptum, cuius vigore ipsis et cuiuslibet eorum insolidum dixit, fecit et direxit expositionem sequentem: «Señores: El ilustrissimo señor don Faderique Henríquez de Cabrera almirante mayor de Castilla y de Granada, conde de Mòdica e vizconde de Cabrera y de Bas, por lo que toca a los auctos de drecho en la possession como heredero universal y testamentario executor de la ilustrissima señora duenya Anna Henríquez de Cabrera condessa de Mòdica e vizcondessa de Cabrera y de Bas de recordable memoria, enbia azer el aucto d'ello que ya se hizo con el procurador e jutge, e vosotros señores hazet lo mismo sin perjuhicio de los otros títulos e drechos e privilegio militar de su ilustrissima señoria, e conservando o continuando o de nuevo tomando la dicha possession según que a su ilustrissima señoria sea mas provetchoso e a toda utilidad suya se pueda adaptar o tomar».

Quoquidem procuracionis mandato exhibito, et predictis sic congregatis dato intelligi et declarato per notarium infrascriptum, confestim prenominati honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, unanimiter et unus post alium nemine discrepante respondentibus dixerunt: «Que ells estaven e són prests e aparellats, com fels e obedients vassalls que són del predit ilustrissim señor almirant, de fer e complir tot lo que dessús los és demanat, e axí com millor se pugua adeptar a sa e bon enteniment e a tota utilitat e profit de sa ilustrissima señoria quom a fels vassalls que li són».

Quibus auditis et intellectis, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel procurator sue illustrissime dominationis, utendo predicta sua potestate et volendo dicto procuratorio nomine adipisci seu continuare possessionem predictam, nomine procuratorio predicti illustrissimi domini heredis universalis cum beneficio inventarii predictae domine Anne consortis sue, sine periudicio cuiuscumque prehabite possessionis ac adiciones hereditatis cum beneficio inventarii et privilegio militaris et aliorum quorumcumque iurium preffati illustrissimi domini principalis sui. Et conservando vel continuando, seu de novo dictam possessionem accipiendo, prout dicto illustrissimo domino erit et sit magis utilius et ad bonum propositum et estamentum sue illustrissime dominationis valeat adeptari, accepit dictam possessionem cum protestationibus, reservationibus et modificationibus premissis in hunc qui sequitur modum: Quoniam accepit et asseruit se accipere possessionem realem et actuaalem seu quasi de predictis villa et parrochia de Torderia cum territoris, iuribus et pertinentiis suis, et per eam accepit possessionem de omnibus aliis villis, castris, locis, terminis ac territoriis, bonis, iuribus et actionibus quibuscumque totius predictae universalis hereditatis. Et denuo per dictam villam et baiuliam de Torderia tanquam dominus deambulavit in signum possessionis ex parte sue illustrissime dominationis adeptae.

Et deinde predictus honorabilis baiulus tradidit et delliberavit predicto magnifico Ioanni de Vilaruel dicto nomine unum regale argenti in signum possessionis vel quasi omnium reddituum, proventuum et iurium quos et que sua illustrissime dominatio recipit et recipere debet in predictis villa et parrochia de Torderia et territoriis earundem et in aliis etiam villis, castris, locis et terminis totius predictae universalis hereditatis. Et deinde eodem

honorabili baiulo, evaginato quodam ense quem in latere suo tenebat, tradidit et deliberravit eum in manu dextera preffati magnifici Iohannis de Vilaruel procuratoris sue illustrissime dominationis, et denuo accepit et intromisit eum in vaginam idem honorabilis baiulus, in signum alte et baxie iurisdictionis, meri et mixti imperii et cum omnimoda gladii potestate, quam et que sua illustrissima dominatio habet et habere debet in predictis villa et parrochia de Torderia et territoriis earumdem. Et post predicta, supradicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes predicta de causa congregati, unanimiter, nemine discrepante et unus post alium respondentes, dixerunt alta et intelligibili voce: «Déu mantingua lo señor almirant de Castella nostron señor».

Ex inde autem continuando iamdictam possessionem, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis dixit quod mandabat, sicut de facto, mandavit, predictis honorabilibus baiulo et ceteris probis hominibus superius memoratis quatenus prestarent obedientiam et sacramentum et homagium fidelitatis sibi nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, et confestim predicti honorabilis baiulus et ceteri probi homines circumstantes, sic ut premititur congregati, tanquam boni et fidei officialis et vassalli, seriatim unus post alium, fecerunt et prestiterunt sacramentum et homagium preffato magnifico Iohanni de Vilaruel nomine procuratorio predicti illustrissimi domini magni admirati Castelle, recipienti iuxta usaticos Barchinone et Constitutiones Cathalonie, ore et manibus comendatum. Virtute quorum iuramenti et homagii convenerunt et bona fide promiserunt supradicto magnifico procuratori quod erunt et quilibet eorum erit sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua illustrissima dominatio voluerit et mandaverit boni, fideles legales et obedientes officialis et vassalli de corpore et avere, sicut et prout quilibet bonus et fidelis officialis et vassallus esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, et proinde obligarunt personas et bona ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum mobilia et immobilia, presentia et futura. Et inde iurarunt sponte in animas ipsorum et cuiuslibet eorum per dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia manibus ipsorum et cuiuslibet eorum insolidum corporaliter tacta, predicta omnia et singula ad ipsos insimul et quemlibet eorum insolidum concurrentia rata, grata, valida atque firma habere, tenere et servare et in nullo contraffacere vel venire aliquo iure, causa, vel etiam ratione.

Preterea continuando possessionem predictam, predictus magnificus Ioannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis volens uti predicta sua potestate dixit et mandavit predicto honorabili Galcerando Jalmar baiulo predictarum ville et baiulie de Torderia, ibidem personaliter existenti, quatenus decetero non utatur dicto suo officio baiuli sibi comendati, set potius deponeret baculum, ipsumque revocavit, destituit et revocare se dixit a predicto officio baiuli. Et predictus Galcerandus Jalmar respondendo dixit quod habebat et tenebat se pro revocato, et de facto deposuit, tradidit et deliberravit predictum officium baiuli et eius baculum in manu, facultate et libertate predicti magnifici Ioannis de Vilaruel procuratoris predicti ad eo ut de dictis officio et eius baculo suas omnimodas possit facere voluntates tanquam de re propria preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle. Et accepitis predictis officio et baculo per dictum magnificum Ioannem de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis, confidens ut dixit de fide et legalitate hucusque aprobatis supradicti Galcerandi Jalmar, confestim nomine et ex po-

testate preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle uti heredis universalis cum beneficio inventarii supradicte illustrissime domine Anne de Cappraria consortis sue memorie immortalis, ipsum de novo constituit, creavit et ordinavit in baiulum dictarum ville et baiulie de Torderia et pertinentiarum earundem sicut hucusque fuerat sive erat ante revocationem predictam et presentis instrumenti confectionem. Et accepto eodem officio baiuli et eius baculo, convenit et bona fide promisit preffato magnifico Iohanni de Vilaruel, dicto procuratorio nomine idibem presenti, quod erit sue illustrissime dominationi et suis bonus, verus, fidelis, legalis et obediens officialis, sicut et prout quilibet bonus et fidelis officialis esse debet et tenetur suo domino naturali, tam de iure et consuetudine quam alias, quoquidem restituat sue illustrissime dominationi et suis et quibus sua dominatio voluerit et mandaverit predicta officium et baculum quando et quotiens voluerit et mandaverit, difugio, malicia et impedimento quibuscumque cessantibus et postpositis, sub prestatione homagii, bonorum obligatione et iuramento premissis per ipsum factis et prestatis. Que omnia et singula supradicta sic dicta, facta, gesta et subsecuta, petiit et requisivit preffatus magnificus Iohannes de Vilaruel nomine procuratorio sue illustrissime dominationis per ordinem continuari per dictum et infrascriptum notarium, presentibus pro testibus ad premissa vocatis venerabilibus Iacobo Torrent, Petro Ferrer deservientibus, Petro Pradells clavigerio, presbitero ecclesie parrochialis Sancti Stephani de Torderia et magnifico Francisco Mathei domicello civitatis Minorise Vicensis diocesis.

(*Línia 686*) Et confestim, factis et gestis omnibus et singulis supradictis, preffatus magnificus Ioannes de Vilaruel, nomine procuratorio supradicti illustrissimi domini Federici Henríquez de Cappraria uti heredis universalis cum beneficio inventarii et aliis protestationibus et reservationibus superius adiectis, iamdicte multum illustrissime domine Anne de Cappraria consortis sue memorie immortalis, confessus fuit et alta ac intelligibili voce dixit predictam possessionem supradictorum vicecomitatuum Capprarie et de Basso, villarum, locorum, terminorum, territoriorum, iurium, actionum et bonorum quorumcumque totius predicte universalis hereditatis iamdicte domine Anne de Cappraria tam re quam animo accepisse ac libere et pacifice adeptam fuisse. De quibus omnibus et singulis supradictis petiit et requisivit predictus magnificus Iohannes de Vilaruel, nomine procuratorio preffati illustrissimi domini magni admirati Castelle, sibi dicto nomine et aliis quorum intersit vel intererit fieri et tradi unum et plura publicum et publica instrumenta per notarios infrascriptos.

Que fuerunt acta sub anno, mensibus, diebus et locis prefixis, presentibus notariis infrascriptis singula singulis refferendo, et testibus antedictis singula singulis refferendo ad premissa vocatis specialiter et assumptis prout superius continetur.

(*Línia 693*) Et ego Iacobus Iohannes Coll ville de Pineta, auctoritate regia notarius publicus per totam terram et dominationem serenissimi catholici et potentissimi domini Aragonum regis, quia predicte possessionis traditioni et eius adeptioni ceterisque omnibus et singulis supradictis dum sicut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, presens et personaliter interfui uti notarius predictus et tanquam substitutus iuratus a discreto Marcho Coll connotario supramemorato et nunc deffuncto, qui partim in premissis ut pretan-

gitur personaliter interfuerat una cum testibus premissis respective, et de qua copiam fidem ferentem in papiro descriptam Iohanni de Vilaruel procuratori preffati illustrissimi domini magni admirati Castellae tunc dedimus et deliberamus, ideo et alias in originalis notam sumpsit, a qua hoc presens publicum instrumentum aliena manu fideliter exaratum confeci et exaravi in precedentibus decem pergamenis insimul et seriatim consutis, cuius pergamenis in quorum prima sunt septuaginta tres lineae, quorum primo incipit «In Dei nomine» et finit «in presenti principatu», ultima vero incipit «mittitur congregati» et finit «Cathalonie ore». In secundo autem pergameneo sunt octuaginta tres lineae, prima quarum incipit «et manibus» et finit et «prout», ultima incipit «peruiditio» et finit «possessionem». In tertio vero pergameneo sunt sexaginta septem lineae prima quarum incipit «accipiendo» et finit «accepit», predicta ultima incipit «ney Petrus» et finit «Robert olle». In quarto enim pergameneo sunt septuaginta quatuor lineae quarum prima incipit «Rius de Palatio» et finit «Franciscus», ultima incipit «Quatuor» et finit «venire ali». Et in quinto pergameneo sunt sexaginta septem lineae prima quarum incipit «quo iure» et finit «infrascriptum», ultima incipit «causa» et finit «Ioannes de Vi». Et in sexto pergameneo sunt septuaginta due lineae quarum prima incipit «Iaruel nomine» et finit «sibi nomine», ultima incipit «d' este poder» et finit «gloria sea». Et in septimo pergameneo sunt septuaginta sex lineae quarum prima linea incipit «como su» et finit «susdit requer», ultima incipit «manu et posee» et finit «fidelis le». Et in octavo pergameneo sunt sexaginta sex lineae quarum prima incipit «galis et» et finit «indubitato domino», ultima incipit «Cum» et finit «et pertinentiis». Et in nono pergameneo sunt sexaginta septem lineae quarum prima incipit «eorundem et» et finit «dominus», ultima incipit «Thió faber» et finit «Bartholomeus». In decimo et ultimo pergameneo sunt quadraginta septem lineae quarum prima incipit «Rossell» et finit «domorum» et ultima vero incipit «antedictis» et concludendo superius continentur. Et cum predicto originali veridice comprobavi et clausi, cum suprapositis in secundo pergameneo in lineis XV^a «procurator» et LXVII^a «Terrades alias Portell d' Orsavinyà, Bartholomeus», et cum supraposito in tercio pergameneo in linea XX^a «Coll», et cum suprapositis in quinto pergameneo in lineis XXI^a «vigore», et XXXXII^a «baiulus de Roda Stephanus Fetiedes alias», et cum supraposito in septimo pergameneo in linea XI^a «prest», signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi die vicesima nona mensis iulii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo vicesimo nono, in fidem et testimonium premissorum rogatus et requisitus.